

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in vse dni s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., poieta 2 K. in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K., za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdo hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se depositira do odgovoda. — Udje "Katoličkega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroski cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vraca. — Upravnštvo: Koroski cesta štev. 5, sprejetna naročnina, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrite za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primoren popust. V oddelku "Mala naznana" stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitvra 24 vin. Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Hudi boji v Karpatih.

V celiem karpatskem gorovju hudi boji. — Najhujši boji za prelaz Dukla. — V Bukovini prodiramo in zavzeli mesto Kimpolung. — V zahodni Galiciji izpraznili Rusi mesto Tarnov. — Pred Varšavo vedno srditejši boji. — Pomorska bitka med Angleži in Nemci. — Turki ob Sueškem prekopu. — V Italiji in Rumuniji pojema bojažljnost.

Junaštvo slovenskih vojakov.

O naših spodnještajerskih in splošno slovenskih polkih gre sloves, da so si v sedanjem veliki borbri z mogočno rusko armado priborili nesmrtni venec vojnih favorik. Poročila, ki prihajajo z bojišča, slavijo zadaje dni posebno junaške čine pešpolka št. 87. (celjskega), št. 47. (mariborskega) in 17. (kranjskega). Ti trije po veliki večini slovenski polki so v šestdnevnih bojih, ki so se vršili koncem januarja v bližini prelaza Dukla (v Karpatih) in so dosegli svoj višek dne 28. januarja, doprinesli skoro čudežne junaštva. Ob hudem mrazu, visokem snegu in v drugih težavnih razmerah so naši junaki prizadiali posebno dne 28. januarja soyražniku silovit udarec. Posebno celjski (87.) pešpolk se je v tej borbi ovekovečil s čini, ki bodo v zgodovini polka blesteli kot vrhuncem hrabrosti.

Vsa avstrijska javnost, da celo neslovanski lišti, med njimi celjska "Deutsche Wacht", graška "Tagespost" in drugi Slovencem ne ravno naklonjeni časniki opisujejo vrline naših slovenskih mož in mladičev na bojišču. Višji častniki, ki vodijo našo armado v boj proti mogočnemu soyražniku, so polni hvalne, ko omenjajo naše polke. General Borovevič, kateri poveljuje armadi, ki je sedaj razvrščena ob Dukla-prelazu in v katero so uvrščeni večinoma vsi slovenski polki, se je napram nekemu dunajskemu časnikarju, kakor poročamo na drugem mestu, posebno laskavo izrazil v vrlinah svojih vojakov. Iz pisem naših slovenskih fantov, ki jih priobčuje naš list v oddelku "Slike iz vojne", je posneti, da naši slovenski vojaki res v polni meri zasluzijo priimek "junaki".

Soyražnik je zadnje dni meseca januarja hotel na vsak način predreti našo bojno črto ob Dukla-pre-

lazu, presekali avstrijsko armado na dva dela in zoper udreti ob tej točki na Ogrsko. Rus je računal na število svojih vojakov, ni pa računal na hrabrost slovenskih polkov, ki so bili zbrani na tej važni postojanki. 87. pešpolk je stal, kakor je posneti iz poročila z bojišča, na najnevarnejši točki. Ob strani sta mu bili pešpolka 47. in ljubljanski loyski bataljon št. 7.

O teh bojih se poroča s Karpatov: Noč od 27. na 28. januarja je bila izredno mrzla. Ko je napočela jutranja zora, se je videlo, kako so velike množice russkih vojakov, ogrnjene v bele plašče, bližale se nam dobro utrjenim postojankam. Pustili smo, da se nam sovražne vrste, ki so sledile tesno druga drugi in smo jih radi velike oddaljenosti in belih plaščev težko natančno opazovali, mirno približale. Ko so se Russi dovoli približati našim postojankam, smo začeli silovito streljati med nje. Čeprav dobro namerno, infanterijskih in strojnih pušk je grozno moril med bližajočimi se Russi. Vrsta za vrsto je zginjala v snegu, vendar so vedno nove sovražnecete prodirale proti nam. Tudi te je dosegla ista usoda kot prve. Končno so zadnje sovražnikove rezerve popadale pod našim ognjem. Več tisoč russkih mrljev je pokrivalo bojišče. Sedaj je bil sovražnik dovoli tepen, prišel je toraj čas za protinapad. Naši spodnještajerski fantje in možje so skočili iz svojih strelskih jarkov in so se vrgli na sovražnika, ki je še vedno bil v premiči. Russi so bili napadeni tudi v bok in tako se niso mogli več dolgo ustavljalni našemu junaštu. Sovražnik je pometal puške v sneg in držal roke v zrak! Siloviti russki napad je bil toraj kravato odbit, več russkih polkov je bilo popolnoma razpršenih. Bojišče je bilo delno pokrito z russkimi mrljev, a naše izgube so bile izredno majhne. Čez 1400 ujetnikov je prišlo v roke naših polkov. Polk št. 87 je ujel nad 800 Russov, pobil pa jih je približno 1000; tudi ranjenih je bilo veliko število. Skoro nepregledne so bile ujetne ruske če-

te, ki so korakale ob spremstvu hrabrih vojakov 87. pešpolka. Naši so Russom toraj poštano namazali jermen. Polk št. 87 se je odlikoval kot eden najhrabrijih avstrijskih polkov. Korno povestvo je polk telefonično povhalilo.

V taboru je po končani sijajni zmagi zavlačalo veliko veselje. Naši fantje so veselo prepevali bojne esmi ter so si ob pečeh v okopih drug drugemu prispevali posamezne dogodke iz krvavega boja. Veselje naših vrlih junakov je bilo tudi popolnoma opravičeno, kajti uspeh avstrijskega orožja je bil ta dan izredno velik. Russom se je popolnoma ponesrečil poskus, predreti pri prelazu Dukla naše postojanke. Tako ima zmaga, ki so jo dne 28. januarja v prvi vrsti odločili naši slovenski vojaki, nepregleden upliv na razvoj bitke na ostali črti v Galiciji in Karpatih.

Slava junaštvu vrlih slovenskih sinov!

Slike iz vojne.

Kdor v Boga zaupa, lahko prenaša težave.

Matevž Rampre, doma iz Stopce pri Rogatem (brat č. g. kaplana Franca Rampre), piše z južnega bojišča svojim domaćim dne 27. januarja:

Dragi domaći! Nahajam se na trdnjavici Š... ob črnogorski meji. Naša postojanka leži 900 m visoko, torej smo še višje doma, kot je naša Donačka gora. Nasproti nam leži, kakih 2000 korakov oddaljeno črnogorsko gorovje. Med nami in Črnogorci se razprostira mala dolinica, katera pomenuje past za sovražnike. A preklicani Črnogorci nočejo na to stran, da ih tam čaka črna smrt. Sovražniki so že dostikrat po-

LISTER.

Gašpurjeva smrt.

(Konec.)

Rob ni bil daleč od koče, zato sta kmalu dospeila s kozo do zaželenjene grme. Gašpur si je ovil vrv okoli roke, vse del se poleg grma in se zamislil. Pogled mu je spaval v daljavo. Tam dol na obzorju se je raztezala snežena Peča; pred njo pa je stala kakor na straži gora Sv. Uršule. Gašpur se je zagledal v belo cerkev, usta so mu zganila in izpregovoril je:

"Daleč, daleč od mene si ljuba cerkvica, a jaz te vidim. Kakor nevesta si oblecena v belo oblačilo. Pozdravljaš me in jaz te tudi. Letos sem te obiskal: s težavo je šlo, a obiskal sem te. Povej mi, sveta Uršula, ali zadnjič? Breg je hud in moje noge so slabote kakor noge otroka. Pa saj sem se že poslovil od tebe, sveta Uršula, in priporočil sem se ti v varstvo in pomoč". — Gašpur si je obriral solzi, ki ste mu prవeli iz oči. Težko je bilo slovo od prijazne cerkve, a se težja je bila misel, da morda nikdar več ne bo viden cerkyice od znotraj. Strmel je tiagor in misli so mu begale po glavi, v srce pa se je selila tiha žalost.

Tedaj poči spodaj v gozdu strel in se eden. Maroga je privzdignila glavo, nastavljalna ušesa in ne-mirno stopicala krog grma.

"Loveci so", zagodrnjal je Gašpur, „na lov hodojo in Bogu čas krajejo. Doma bi ostali in delali. A kaj boš, dela ne najdejo, pa ga tudi ne iščejo. Pokazal bi jim, takim lenuhom!"

Pasje bevskanje ni nobelo prenehati in počil je strel zdaj tu, zdaj tam, vedno višje. Lovci so šli po Nadlesovem gozdu, ki je mejil na Jevšnikov svet. „Še kozu mi vstrelijo, loveci nepoklicani“, hudoval se je Gašpur po pravici. „Neroda jagarska bo imela kozu za zajca, pa po njej bo“.

Tedaj se je prikazal ob robu gozda lovec, ozrel se na vse strani in nastavil puško naravnost proti grmu. Gašpur je skočil, kakor bi ga pičil gad. Oprivel se je grma, vzdignil roko in zakričal: „Ne streljajte! Moja kozu . . .“, ni še izpregovoril, ko poči strel in krogla zadene Gašpurija naravnost v čelo. Starec se je stresel in omahnil, a takoj se je zravnal in zapril z močnim glasom: „Nesrečni jagri, mene ste vstrelili!“ — Zdrasil je z roba in obležal pod robom kakor mrtev: iz čela mu je vreda kri, topla kri, in škropila zemljo. Maroga je stala pčleg njega, pripogibala glavo in pritiskala svoj gobec na Gašpurija, kakor bi ga hotela vpraviti: „Gospodar, kai ti je?“ — Gašpur je ječal v groznih bolečinah. To je vedel, da se je zgodilo z njim nekaj strašnega, nekaj krvavega, a položaja si ni mogel prav razložiti. V glavi ga je bodlo in kljuvalo, kakor bi mu jo hotelo raznesti in ometica se ga je lotila neprosten.

„Sovražnik je prišel“, govoril je zmedeno, „Turk ali Rus in me vstrelil v čelo, a jaz še živim. O Bog, zakaj nisem takoj mrtev, ne bilo bi treba umirati. Hu, Galicija, kako si mrzla! Proč, proč odtod! Domov moram, v svojo kočo; tam se spočijem in umrem.“

Z zadnjimi močmi se je vzdignil in opotekajo se lezel proti domu. Z desnico se je prijeman za čelo; krije vreda iz rane, tekla v rokav, kapljala po licu, po obliku in padala na tla. Za Gašpurijem je korakala maroga vsa prestrašena in zbegana od strela. Nekaj

časa je šla poleg Gašpurija, nato je obstala, povohala krvavo sled in meketajo zletela h Gašpuriju; a on se ni zmenil za zvesto žival, ni slišal njenega žalostnega meketanja, korakal je omoten in zmešan proti svoji koči. Z največjim naporom je dospel do nje, a v njo ni mogel več; pred vratil se je zgrudil in obležal nezavesten.

Tedaj je prišla Črničeva Roza kakor slučajno po cokle. Ko je zagledala Gašpurija pred kočo vsega v krv, se je silno prestrašila; beseda ji je zastala v grlu in oči so se ji izbulile v groznom strahu. Se le čež enkaj časa je prišla k sebi; iz grla se ji je izvile pretresljiv glas: „Sveti Jožef, kaj se je zgodilo! Gašpur, ali si še živ?“

Stopila je k niemu, prijela ga za glavo in mu pogledala v obraz. Žila mu je še bila, a obraz je bil bleđ in spačen od ludih bolečin. „Gašpur“, je govorila, „ali si padel? Jagri te menda niso vstrelili, ali kaj?“ — Ker ji Gašpur ni odgovoril in se tudi ganil ni, pograbila ga je Roza, in vlekla v kočo, kjer ga je položila v posteljo. Urno je poiskala cunjo, namočila jo v vodo in brisala z njo Gašpurija po obrazu in po čelu. Tedaj se je prikazala rana: čisto majhna je bila in krije se silila iz nje. „Gašpur, Gašpur“, klicala je Roza, „zavedi se, saj ni tako hudo“. In kakor bi jo bil starec slišal, vzdramil se je in pogledal po zobi. „Kje sem? Al! so že zbežali Russi? Kočo so mi hoteli vzeti in marogo, zato so me vstrelili, a jaz še živim. Hu, proč odtod, domov!“ Roza ga je mirila, kolikor ga je mogla in znala. Razveselila se je, da se je zavedel, toda njegovo zmešano govorjenje jo je prestrašilo, reva se je začela jokati.

Cez nekaj časa je Gašpur zaspal. Tedaj je sklene Roza poklicati Jevšnikove na pomoč. Prišli so in

skusili, da bi nas s silo pregnali, a vedno jih s krvavimi glavami zapodimo. Dne 15. januarja smo zopet krepko pozdravili Črnogorce z naših topov. Z dalnjogledom smo opazili, da se je več sto sovražnikov prikazalo izza nasprotnega skalovja. Takoj smo namestili naše morilne topovske cevi v tisto smer in veseli smo se, ko smo opazili ugoden uspeh naših topničarjev. Le malo črnogorskih predznežev je odneslo zdravo kožo. Tako se ponavlja življenje dan za dnem.

Ne žalost te se, če sta morala tudi Janez in Jakob iti v cesarsko službo. Mislite si, da vojska ni vsak dan ali vsako leto. Saj je lepo za našo družino, ako smo trije bratje v cesarski suknji in se pod avstrijsko zastavo borimo za ljubo domovino. Ce pa kateri od nas pade, pa si morate misliti, da je padel častne smrti kot junak domovine. Vojski in etežave leti iz lahkot prenaša, ki iz upava v Booga, njemu se ni treba bati sovražne krogle, ne žeje, ne gladu. Sedaj, ko pomagamo braniti domovino, se spominjam otroških let, ko smo bratje in sestre skupaj prepevali: „Vse za dom in za cesarja, za cesarja blago kri!“ ali pa tisto: „Srečno, oče dobri vi, kolkokrat ste mi kruha dajali, al' zdaj pa nikdar več, jaz grem pod oster meč“. Vse to se sedaj uresničuje. Upam, da se še kedaj vidimo, čeravno pravi star slovenski pregor: „Srečen bo, kateri bo v tej strašni svetovni vojski zdrav in živ ostal“. Pa saj to ni več vojska, to je že mesarsko klanje. — Dragi domači! Molite za nas tri brate in sine, da bi se še enkrat zdravi vrnili. Leto in dan bi še prenashal vojskinske težave, a samo nekaj se bojim, da bi prišel po vojski domov kot invalid, brez roke ali noge. Tega me ljubi Bog in Marija obvaruja! Z Bogom! Zdravi ostanite!

Cesarju sem prisegel zvestobo!

Jožef Vouk iz Pilštanja, vojak-pešec 87. pešpolka, skaderskega bataljona, piše svoji sestri Mariji Toplišek v Dragomaričah s srbskega bojišča:

Draga sestra in svak! V nevarnih dnevih se še vedno spominjam na svoje drage domače in prijatelje. Oh, da bi še enkrat dočakal življenje, kakoršnega sem imel nekdaj med svojimi dragimi domačimi! Pa obupalo še ni moje srce. A tudi ne bo, dokler ostane življenje v meni. Prisegel sem zvestobo cesarju in domovini!

Oh, kaj sem že moral vse prestati! Mnogo lakov, zime, strahu in groze, pa vse sem voljno pretrpel za ljubo domovino. Le nekaj me je silno žalostilo. Prvi dan, ko smo stopili v grozni boj s sovražnikom, pobral mi je neusmiljeni sovražni svinec mnogo tovarišev, kateri so morali zdravi in mlađi storiti smrt. Oh, to je bilo žalostno za me, ker pred par dnevi smo še skupaj prepevali, in ne dolgo potem so že ležali moji prijatelji v hladni tuji zemlji.

Nadomestili so nam padle vojake in zopet smo šli v boj. In to je šlo skozi celih pet mesecev, tako, da so nam morali nadomestiti število bataljona osemkrat. Neštetokrat sem bil že v smrtni nevarnosti, pa me je še Bog obvaroval in prečista Devica Marija. Gotovo mi pomaga moja molitev in molitev mojih zlatih domačih. In tudi molitev mojih tovarišev-junakov, ki se že gotovo veselijo v svetih nebesih. Priporočam se vedno sv. Jožefu za srečno zadnjo uro, ako mi je odločena na bojišču. Ako mi pa še ni smrt odločena, sem se pa zaobljubil Mariji Pomagaj na božjo pot, ako me še srečno pripelje nazaj v ljubo slovensko domovino.

Prosim, draga sestra, ohrani si to pismo za spomin na svojega brata in prosi Boga, da mi še dodeli milost, da se še vrнем v svoj domači kraj. Z Bogom, sestra in dragi svak! Dal Bog in sreča junaška zmagu našemu orožju in pogin našim sovražnikom!

Priča nesrečne bratove smrti.

Jožef Les, vojak 87. pešpolka, doma v Stolovniku pri Rajhenburgu, piše s srbskega bojišča svojim domačim dne 21. januarja:

Ljuba mati in bratec! Nahajam se celi čas vojske na iužnem bojišču in dan za dnem sem videl strašne prizore. Ali roka božja me je dosedaj obvarovala.

majali z glavami. Gospodar je rek: „Ako mu je šla krogla v možgane, ni ranj rešitve. V bolnišnico ga spravimo; zdravnik bo vedel kako in kaj.“

Drugega dne je pripeljal Jevšnik gare; na dno so postlali slame, pogrnuili jo z odejo, na njo pa položili Gašpurja in ga zavili v rjuhe in cunje. Že je hotel pognati gospodar vola, ko se oglasi v hlevu maroga. Tako žalosten in turoben je bil njen glas, da se je zdramil Gašpur. Krenil je glavo, pogledal v kočo in se hotel vzdigniti.

„Kam me peljete“, govoril je z rahlim glasom, „ne od tod, doma me pustite. Če že moram umreti, naj umrem vsaj v svoji koči. Maroga, kaj bo s teboj? Sirota! Ločiti naju hočeo. Kdo te bo krmil, kdo varoval pred zlobnimi ljudmi? — Prosim, nesete me nazaj v kočo, ne od tod!“ Omahnil je na odejo in se onesvestil; tedaj je pognal Jevšnik in Gašpur se je ločil od svoje maroge in koče na večno.

Umrl je v bolnišnici čez nekaj dni. Zdravniku se ni posrečilo odstraniti krogle iz glave; povrh se je začela rana še gnojiti. Gašpurju se je měšalo; zadnje njegove trezne besede so bile, ko se je ločil od svoje koče, a zadnje besede so bile: „Domov, domov v mojo kočo! — O Bog — vstreliš so me — odpusti jim — nedolžnega člo-človeka so spravi-vili v grob“. Čez trenutek je bil mrtev.

Gašpur je umrl v krvavem letu 1914, kakor jih je umrlo na tisoče in tisoče tisto leto.

Angel varih me je spremjal v vseh bojih in me čuval. O, da bi že skoraj Bog dal konec te strašne vojske! Ker ne vem, kaj mi je Bog odločil, pošiljam Vam sliko iz vojnega kraja, da jo boste imeli za spomin od sina Jožeta. Ne vem sicer, če bi me sedaj spoznali, ker sem se zelo izpremenil. Britev sem pa zgubil, ko sem za Srbom „Šturm“.

Ljuba mati! Videl sem strašne prizore ali najstrašnejši je bil, ko sem opazoval, kako je moj brat Ivan trikorake od mene zadevod kroglo v prsa se zgrudil na tla. Nenila smrt ga je pobrala izpred mojih oči. Zapustil je ženo z otročičem. Prosim Vas, pišite mi, če veste kaj o mojem mlajšem bratu, ali je živ ali je mrtev, ali ujet. Še enkrat Vas lepo prosim, spominjate se me večkrat v molitvi, da bi ljubi Bog dal in Marija, da bi se še enkrat vši skupaj zdravi videli na tem svetu. Takrat, ljuba moja mati, sestre in bratje, bo moje največje veselje. Veselje moje bi bilo, ako bi našel tudi vse sosedje tako zdrave, kakor sem jih zapustil. Upam v Marijo in sv. Jožefja, da mi bosta sprosila od Boga, da me še usoda pripelje nazaj. Vam, draga mamica, in vsem drugim nebroj iskrenih pozdravov!

Po hudi uri zasije solnce.

Piše **Dragotin Novak**, četovodja pri infanterijskem divizijskem štabu štev. 28 (vojna pošta štev. 73) dne 31. januarja našemu uređniku s severnega bojišča:

Slavna junaštva 87. pešpolka.

Dragi! Dne 27. in 28. januarja so se vršile grozovite bitke v zasneženih goratih Karpatih. Sovražnik nas je napadel s podvojeno močjo ter napel vse sile, samo da bi vrgel naše slovenske fante 28. divizije iz utrdb.

Stražno klanje „na nož“ in pokanje strojnih pušk je trajalo dva dne in dve noči, tako kakor da bi hotel biti konec sveta. V tem klanju se je v prvi vrsti odlikoval zoper pešpolk štev. 87, kateri je sam z aje v tem klanju okroglo 800 Rusov. Tudi pešpolk štev. 47 ni hoteli veliko zaostajati, ampak je pridno podpirjal naše „Prleke.“ Pešpolk štev. 27 pa je iz pušk pozdravljal ruske strice, da je bilo kar veselje. Vsega skupaj je zajela naša divizija ta dva dni približno 3000 Rusov in približno toliko jih je šlo na drugi svet.

Spet so govorili bajoneti slovenskih fantov, da se zeleni Spodnji Stajer ne boji nobenega sovraga in gremo vsakokrat v boj z gesлом: „V sreču Boga, v roki pa puško!“ in ne premaga te prav nobeden sovrag!

No, ta strašna dneva sta spet minula z veliko zmago naših ter smo doživelji „dan solnca“, dan življenja. Junasť v slovenskih vojakov je res mnogokrat nepopisno. Ko se vrñemo po sklenjenem miru domov, bomo kot protiuslugi za naše hrabre čine zahtevali, da se naše narodne svetinje ne bodo več teptale v blato. Že dolgo nismo mogli se udeležiti sv. mašen in danes, dne 31. januarja, kadar bi hotelo biti od Boga, nas je ta sreča doletela. Tukaj v teh mrzlih hribih, v trgu Z. smo zaslili zopet v šestih mesecih glas zvona, kateri nas je povabil v hišo božjo. Kakor telefonično se je raznesla vest pri vseh vojakih, da je katoliško-romska cerkev bližu in bo tudi sv. maša po našem obredu. Vojak F. Vogrin od Sv. Trojice v Slov. gor. je celo od velike skrbi, da ne bi zamudil službe božje, zašel z vrečo ovsa v cerkev in tako ostal, dokler ni minula služba božja.

Kaki prizori so se odigravali v cerkvi! S tem korporalom 87. pešpolka Jožefom Hvalencem (iz Maribora) sva šla skupno v cerkev. Ko se oglasijo orgle in glas duhovnika pred altarem „Dominus vobiscum“, sva se spogledala in takoj so bile najine oči polne solz, tako da niti nisva mogla drug drugemu reči: Tukaj sva doma! Vsi vojaki so imeli blede obrazne in solzne oči in to vse zato, ker nas je Vsemogočni zopet obvaroval sovražnih šrapnelov in granat. Le prehitro je minut ta srečen trenutek; z veselimi in lahkim sreči smo odhajali iz hiše božje. Mislim sem celo, da sem bil v domači ljutomerski cerkvi ter se med tem spozabil in odšel na levo po cesti, misleč, da grem na dom k obedu v Strožjo vas. Žalibog sem se spomnil, da me že čaka „švarc“, da ga kmalu zaježdim.

Mnogo prisrčnih pozdravov na zlato „Prlekijo“ pošilja še živeči Dragotin Novak, četovodja.

Dvakrat je obhajal Božič.

Topničar J. H. iz Sv. Lovrenca na Dr. p. piše dne 10. februarja s severnega bojišča med drugim:

„Naznam Vam, da sem bil pri polnočnici v mestu Huszth, kjer smo imeli rayno toliko časa, da smo lahko šli v cerkev. Tukaj so v župniji tri vere: eni verujejo isto, kakor mi in imajo sveti dan 25. decembra. Drugi pa imajo sv. dan 7. januarja ter gredo v cerkev k polnočnicam na Treh kraljev zvečer. Šel sem tudi jaz z njimi, tako, da sem bil letos dvakrat pri polnočnicah. Tam se sv. opravilo vrši drugače kot pri nas: sv. maše nimajo v cerkvi, mašniki stoji sredi cerkve in bere iz bukvic, ljudje pa pojeto za njim, eni pa jočejo. Nekoliko dni že imamo konje pri nekem kmetu. Na 3. kraljev dan nam je pripravil jesti in piti, kar je kateri hotel do polnoči, potem pa smo šli z njimi k polnočnicam. Tu imajo navado, da na sv. večer jedo in pijajo, kakor pri nas na pust. Pri nas imamo slušaj, da sta oče in sin skupaj pri vojakih: oče je star 44 let, sin pa 19 let. Oče je že v zemlji, pa

sin ne upa domov pisati. Žena zmiraj v pismu pozdravlja oceta in pa sina, ker ne ve, da oceta že dolgo krije črna zemlja.

Izdajice so krivi.

Nam že znani **Vinko Lorber** od Sv. Križa pri Rog. Slatini, ki se vojskuje že 6 mesecev na severnem bojišču, piše svojemu prijatelju:

Bojno polje, dne 24. januarja 1915.

Dragi! Ravnikar sem sprejel od Vas poslana pisma z dne 17., 12., 14. januarja 1915, ter obenem tudi zaboljek z božičnico. Prisrčna hvala za poslano. Vse sem v redu dobil. Kavin liker, čokolada, pristne štajerske klobasiche, žlahne smodke, vse, vse, mi je najbolje dišalo. Posebno mi je prišlo prav perilo, katerega sem že tako nujno potreboval. Bog plati vse! Če se kedaj zopet vidimo, hočem Vam vse po možnosti povrniti. Ako mi je pa odločena smrt, pa Vam naj Bog vse stotero povrne. Tudi prve tri zavitke sem v redu prejel. Samo od mame poslanega še ni od nikoder na svetlo, čeravno je že od 12. decembra 1914 na potovanju. Sicer pa bo že tudi enkrat prikimalo, se vsaj malo prihrani. Jaz sem Vam do sedaj redno trikrat v tednu pisal, vendar se veliko pisem potoma poizgubi. Sedaj se vojskujem v bližini Karpatov. Vreme mamo še precej zmerno, snega malo. Pred dnevi sem bil malo bolan, sedaj sem že zopet popolnoma zdrav. Kako pa je kaj pri Vas? Ste li zdravi? Mi se tukaj držimo še vedno dobro in naključno Ruse, kjer se da. Včeraj smo imeli žalosten posel. Obesili smo 12 izdajic, ki so imeli telefonko zvezzo z Rusi. Naše žice so namreč prezeli in jih zvezzali z ruskimi ter na ta način obveščali Ruse o naših postojankah in pripravah. Ko bi mi v Galiciji ne imeli toliko vohunov in izdajic, bi danes morda celo Rusko-Polsko bilo v naših rokah. Ti ljudje pa izrabijo vsako priliko. Ko bi prišel od Vas kdo semkaj pogledat, kako se nam godi! Pisati Vam vsega ne morem. Stanujemo v krasno izdelanih podzemeljskih vilah. To bi bilo kaj za K., ki se na te stavbe razume in bi ime, pri nas dela in zaslužka dovolj. Človek mora imeti železne žive, da se vojni privadi. Od začetka se nam je videlo vse tako neuljudno, sedaj pa smo se vsega že tako privadili, da smo vsi potrli, če samo en dan ne streljamo. Seve, če je le želodec v redu, potem vse gre. Če pogledamo malo za okope in cestne jarke, vidimo ležati padle vojake iz naših in sovražnih vrst. Padli so za domovino in s tem dovršili svojo častno dolžnost. Sedaj spijo v medsebojnem miru, dokler jih ne zbudijo glas in se snidejo zopet s svojimi tovariši, od katerih jih je smrt za sedaj ločila. Vse svoje znance in prijatelje najiskreneje pozdravlja Vaš Vinko.

Vojna je strašna igra.

Jožef Korpar iz Oslušovec, ki se sedaj nahaja na severnem bojišču, je poslal svojemu prijatelju Jožefu Lah v Oslušovce pismo s sledečo zanimivo vsebino:

Severno bojno polje, 29. jan.

Predragi prijatelj; Hvala Bogu, sem vskliknil veselo, ko sem našel tisti zlati čas, da se zamorem le toliko ogreti, da ti lahko nekoliko obširnejše popisem, kako se nam kaj godi. Kakor veš, sem preživel tukaj že pet mesecev, roka Najvišjega me je čuvala, da sem do danes še zdrav. Brezstevilno vročih ur je že preteklo, v katerih sem v duhu jemal slovo od svojih ljubih staršev, sester in tovarišev, a ostal sem še do danes nepoškodovan. Vojna je strašna igra, predstavljati si jo more le ta, ki jo je okusil.

Sedaj pa ti hočem nekoliko natančneje popisati, kako smo se včeraj imeli. V jutru na vse zgodaj nas so začeli pozdravljati z granatami in šrapneli, a mi smo jim odgovarjali tako, da so se začeli tresti njih strelni jarki. Sli so kakor čebele iz panja. Naši junaki pri pešpolku štev. 87, 47 in 17 so jim pa sledili. Ujeli smo že čez 2000 Rusov. Vsi ujetniki, ki so enkrat prisiljeni orožje odstranili, se veselijo, da so rešeni tega strašnega dela.

Naznam ti tudi, kako sem se jaz včeraj hitro umaknil kosu šrapnela. Popravljal sem si namreč že med potjo svoje čevlje, a med tem se mi je zdelo, da mi pravi nekdo: naprej! Nato sem res pospodbil par korakov, a kaj se je zgodilo. Ravno na tisto mesto, kjer sem poprej stal, je priletel kos že razpršenega šrapnela; gotovo bi me bilo ubilo. Zahvalil sem Bogu in svojega angelja varuha, da me je tako čudežno obvaroval smrti. Natančneje ti žalibog ne morem popisovati, ker imam premalo časa ter tudi v peči, pri kateri sem do sedaj bil, je nastala tema. Prsti so že tudi trdi. Ako ljubi Bog da, da se še enkrat vidimo, tedaj ti bom vse natančneje razložil. Kakor ti je že znano, nimam drugega tovariša, kakor g. Vilčnika z Mežgovcem, ki je tukaj kot ognjičar. Pred kratkim je nama z g. Vilčnikom pogorelo poljsko poslopje ali šotor. Škoda je tem večja, ker nisva bila zavarovana pri nobeni tukajšnji banki. Na mojo žalost mi je g. Vilčnik zbolel in sedaj sem zopeč sam. Tukaj imamo prav trdo zimo in največji revež je ta, ki leži kje na mrazu težko ranjen.

Ker se spet pripravljamo na odvod in tega mesta, moram končati. Ob priliki zopet kaj več.

Iskrene pozdrave na vse poznanе!

Slovenci zaslužimo ime junaki.

<b

Dragi stariši! Zahvaljujem se Vam za poslane reči, katerih sreča sem v zemljem preživel. Ko so deliti posla ne reči med nas, smo dobili mnogo vina, žganja in drugih reči, katere so bile poslane tudi za one vojake, ki pa že dolgo počivajo v zemlji. Iz našega kraja sta bila blizu mene Franc Strajnšak iz Rožičkega vrha in Lovrenc Divjak iz Račkega vrha. Ta dva prijatelja so Rusi ujeli že šesti dan. Jaz sem parkrat moral bežati, drugače bi bil že tudi v ruskih rokah. Sedaj sem že 6 mesecev skorost prestavljeno v vojnem ognju, kar priča, da sem čvrst slovenski narave. Ako bi Vi gledali, kako se nam tukaj godi, bi menda bridko jokali. A nam fantom in možem vojne težave nič veliko ne storijo. Če le pride čas, zapojemo vojne pesmi. Pojemo, vriskamo, da je veselje; s tem kažemo, da imamo srce in kri za domovino.

Na bojišču smo zbrani fantje in možem od 19. do 43. leta, sicer več narodov skupaj, a smo si drug proti drugemu kakor bratje. Tega si človek ne bi mislil, da bi bilo ljudstvo tako strožno med seboj, kakor smo si mi v sedanjem času tukaj na bojišču. Nemoci, Lahin Madžar in Slovence spoštujejo, ker vedo, da Slovenci res zaslužimo ime „junaki“.

Bil sem že večkrat malo ranjen in se nsem hotel zmeniti za to. Ljubi Bog mi naj pomaga! Rad bi videl Vašo novo hišo, katero ste si postavili, dragi domači. Ako pa se več ne vidimo, pa ne žalujte za menoj!

Dušoskrbje na bojišču.

Vojni kurat Marko Sagaj, kaplan v Laškem trgu, piše s severnega bojišča prevzv. g. knezoškofo tole zanimivo pismo:

Vaša ekselencija, premilostni gospod knezoško! Z vedenostjo in dovoljenjem našega ljubezničnega roveljnika gospoda polkovnika Janeza Hubingerja pošljem prevdano podpisani Vaši ekselenciji to poročilo z bojišča in prosim, da bi ga prevzvišeni gospod knezoško! m. lostao sprejeti.

Jaz sem bil namesto dne 29. avgusta 1914 padlega vojnega kurata Valentina Rožmana poslan k vremenu (koroškemu) pešpolku št. 7. V soboto 5. dec. 1914 sem došel k regimentu in sem bil od gospoda polkovnika preljubeznivo sprejet. Koj drugi dan, v nedeljo 6. dec. 1914, sem imel po odredbi gospoda polkovnika službo božjo, pri kateri sem se vojakom predstavil ter jaz sporočil najprisršnje pozdrave iz domovine.

Od tedaj sem povsod spremjal svoj polk. Napravili smo v tem času mnogo potov, ležali smo tedne in tedne v bojni črti, kjer tudi ni bilo brez krvavih bojev. Pri tej priložnosti bodim omenjeno, da si je pešpolk št. 7 s svojim vrlim in neustrašenim obnašanjem pred sovražnikom pridobil poseben sloves in da ga višja poveljstva vedno s polhvalo imenujejo „vrli pešpolk št. 7“. — Prosim, da bi Vaša škofovská milost naš hrabri polk posebej vklenuila v molitve.

Božič in novo leto smo praznovali v bojni vrsti, sovražnik je prav takrat poskušal našo črto predret, pa je bil povsod odbit in naše čete so pri tem zajele mnogo sovražnikov. Preteklo nedeljo 24. januarja smo bili v novem letu prvkrat tako srečni, da smo mogli imeti službo božjo. Gospod polkovnik sam je bil tako ljubeznični ter je šel z nami iskat pripravnega prostora. Imeli smo srečo ter smo kmalu našli lepo in precej prostorno rimsко-katoliško cerkev. Brž smo poiskali gospoda župnika ter smo se z njim dogovorili o vsem potrebnem za prihodnjem dan.

Pri vojaški službi božji drugega dne sem na podlagi nedeljskega evangelja postavil stotnika kafarnaumskega in njegove vojščake našim vojščakom za vzor zaupanja v Boga in pokorščine ter sem jih opominjal k zaupanju v Boga in k stanovitosti. Pri tej priložnosti smo se tudi posvetili božjemu srcu Jezusovemu. Od svojega ljubega gospoda dekana dr. Franc Krulca sem nameč dobil naznanilo, da se je na željo in povelje naših prečastnih nadpastirjev v domovini povsod vršila posvet tev božjemu Srcu Jezusovemu in da je napravila na verno ljudstvo globok vtis. To sem oznanil tudi našim vrlim vojščakom in sem se že njimi vred izročil varstvu presvetega Sreca. V polhvalo vojščakov-korenjakov bodo naglašeno, da so pridiglo poslušali s prialivostjo in vidno pobožnostjo. Med službo božjo je neki vojščak — učiteljski sin — orgljal domače cerkvene pesmi, ki honcu smo zapeli cesarsko pesem in smo se veselili srca podali nazaj v naš stan, kjer so nas pričakovali vojne kuhinje z bogato menažo.

Dobili smo tudi nekaj izvodov vojne pridige, ki ste jo premilostni knez govorili dne 18. novembra 1914 v mariborski stolnici in smo jih brali z zanimanjem in navdušenjem. Tudi gospodu polkovniku sem izročil en iztis. Izrečemo Vaši knezoškofovski milosti svoj prevdano zahvalo.

Tudi ljubeznični gospod polkovnik, ki Vaš ekselencija pozna sem od lanske pogrebne slavnosti Njihovih eminenc v Solnogradu, da Vaši knezoškofovi milosti sporočiti najprisršnje vojaški pozdrav.

Ko se zdaj pripravljamo na nove in morebiti še težke boje, ponavljamo k sklepu svoje prevdano prošnjo, premilostni gospod knezoško! se blagovol te našega vrlega polka spominjati v molitvi, da se bomo po srečno končani vojski s priborjeno palmo zmage in miru vrnili v domovino. Vaši knezoškofovi milosti prevdani Marko Sagaj, L. r., vojni kurat pri pešpolku št. 7. — Z izrazom posebnega spoštovanja najvdenjši John H. u. n. g. e. r., L. r., polkovnik, povelenik pešpolka št. 7. Vojaška pošta 32, dne 28. januarja 1915.

Na dopisnici z dne 29. januarja 1915 je izpopolnil g. kurat Sagaj svoje poročilo z naznanim, da zavzema pešpolk št. 7 s svojimi 47 že odlikovanimi častniki v 3. koru prvo mesto, in da je pravkar polovnik Johann Hubinger bil odlikovan z redom železne krone III. razreda z vojnim znamenjem, česar se veseli ves polk. Premilostni gospod knezoško! so vsled tega blagemu poveleniku, ki tako vzgledno podpira vojaškega duhovnika v njegovih službi, poslali posebne čestitke.

Pozdrav materi s tujine.

Franc Mazej, doma iz Topolšice pri Šoštanju, sedaj pri motorni bateriji na francoskem bojišču, piše dne 10. januarja svojim starišem:

Dragi stariši! Preteklo bo že skoraj šest mesecev, odkar sem Vas moral zapustiti in se podati na bojno polje. Nad našimi glavami Šviga granate in šrapneli, da je kar groza. Tudi nisem bil nikoli niti uro prost in brez skrb. Vedno smo morali gledati in se pomikati proti sovražniku in ga preganjati z našimi groznimi bombami. Pa še večji strah je, kamor li prileti taka naša krogla. Sovražnik moral vse pustiti in bežati, ker ni tako močnega zida, da bi ga naša krogla ne razbila.

Ljuba mama! Vse najboljše Vam želim k Vašemu veselemu godu! Prosim Vas, če sem se Vam kaj zameril, da mi odpustite! Če Bog da, da priđem zdrav nazaj, bom drugače živel, kakor sem prej, ker sedaj sem došti skusil. Želim, da bi se mi vši enkrat skupaj videli in veselje uživali pri ljubem Jezusu in Mariji v nebesih. To Vam želi Vaš najmlajši sin, ki je še zmiraj pri zdravju in je daleč od Vas in se bojuje na francoski zemlji. Pozdrave vsem!

Austrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 10. februarja.

Prvi določilom mednarodnega prava je Rusija vpoklicala moške v zasedenem delu Galicije in Bukovine pod orložje. Nabori so se vršili v decembru.

Zetja, da se vrte in postaja vedno močnejša. Tudi na carjevem dvoru je močna stranka, ki nasvetuje, naj se Rusija lči v Angleške ter sklene z Nemčijo in Avstrijo in. Ta stranka je od dne do dne močnejša, posebno, otkar je na bojnom polju rusko prodraje popoloma ustvarjena in ste uloga pridržanja prevzeli Avstrija in Nemčija.

In to je res, da smo na bojnom polju popolnoma menjali uloge. V Bukovini prodiram, v Karpatih prodiram, ob Dunaju in Nidi gre naša stvar naprej, pred Varšavo pa se siloviti boj razvijajo za Nemce ugodno.

Ob Dunaju (zahodna Galicija) nam stoji tretja ruska armada, nasproti, kateri poveljuje general Radko Dmistrov, ki je poveljeval prvemu našemu na Przemysl. Obleganje se je kljub velikanskim žrtvam ponovno, Przemysl je bil otet. Casopis je dalo na to Dmistrova zapret, nekateri so ga prestavili v Kavkaz, toda kakor se vidi, je ostal v Galiciji. Podrejeni so mu maloruski in sibirski polki. Kakor je prej Dmistrov delal Przemysl preglavice, tako mu jo dela sedaj naši težki topovi. Učinkujejo tako izbori, da so se morali Rusi na več strani umakniti. Tudi mesto Tarнов so morali zapustiti.

Naši preganjajo Ruse iz Bukovine.

Po zavzetju mesta Kirlibaba in Jakobeny je naša armada v Bukovini prodirala vedno dalje proti severu in je dne 6. februarja zavzela mesta Kimpolung, Putno in Valea. Zasedla je ves gornji del doline reke Moldave. Naši so v teh bojih ujeli 1200 Rusov in uplenili več topov in mnogo drugih vojnega gradiva. Ko so naše čete vkorakale v Kimpolung, je bilo tamozne prebivalstvo tega tako voselo, da je šlo v procesiji Avstrijcem nasproti, razobesilo je začneve in vojake živahn pozdravljalno. Zvonovi vseh mestnih cerkv so zvonili. — Dne 7. februarja so prodire prednje avstrijske čete že do reke Sučava (v osrednji Bukovini). Središče naše bukovinske armade je ta dan zavzelo mesto Vama, ki leži severozahodno od Kimpolunga ob Moldavi. Sovražnik je imel Vama dobro utrjeno, a naši vojaki so v krvavem jurišu vrgli Ruse iz njihovih postojank. Rusi se umaknijo iz južne in srednje Bukovine v smeri proti Černovicam in v izhodno Galicijo. Rusko armadno poveljstvo pošlja v Bukovino velika ojačanja.

Siloviti napadi Rusov na prelaz Dukla.

Budimpešta, 8. februarja.

Dan za dan se vršijo hudi boji za prelaz Dukla, Ljubljana, ki postajajo vedno bolj srdit in ki zahtevajo velikanskih žrtv. Ena teh bitk opisuje poročevalec nekega ogrskega lista sledi: Silni russki napadi so bili tudi preteženo noč odtisi z najslajnejšim uspe-

hom. Najpoprej so napravili Russi srdit naskok. Napadli so v šestih zaporednih rojnih črtah avstrijske postojanke. Avstrijske strojne puške so pa enočasno pokonile kar tri ruske rojne črte. Pri drugem napadu sta pa vihar in slab vreme Russi tako utrudila, da so naši na pol zmrzle Russi kar enočasno postrelili. Avstrijske čete so se nahajale v tem boju, ki je trajal 24 ur, v zakurjenih postojankah. V teknu tega boja se je udalo neprimerno veliko število Russov. Na pol zmrzli russki vojaki so lepo prosili naše častnike, da jih ujamajo. V mestu Bartfeld in okolici vlada mir. Končni uspeh današnjega dne je, da je bil russki napad na prelaz Dukla, ki je stal Russi velikanskih žrtv, najslajnejše odbit.

General Boroevič hvali naše vojake.

Generala Boroeviča, povelenika trete armade, v kateri so tudi naši slovenski polki, ki obiskal neki dunajski časnikar, ki poroča o svojem obisku sledi: General je rekel časnikarju: „V resnem trenutku ste prišli. Danes (dne 5. februarja) je že dvanajsti dan, ko se neprestano borimo. Boji so izredno težki. Danes se mi je poročalo z neke bojne točke, da vlada tam mrz 21 stopinj. Ubogi oddelek mora mnogo trpeti. Ravno proti našim četam so Russi naperili svoje najhujše napade. A naši vrli vojaki ne uporavajo. Za me je vyzvana zavest, da stojim že več mesecev tukaj na ogrski meji na čelu armade, v kateri vsi narodi naše države skušajo drug drugega prekoračiti v bratovokljubljenu, junasťu in vztrajnosti ter so vsi edini v neomahljivi veri v konečno zmago avstrijskega orozja. V sovražnem ognju so se naši narodi zvarili v nezljivo moč. Moj mladostni sen se je sedaj uresničil in jaz imam sedaj le še eno željo: Naj vedno tako ostane!“ Časnikar je nato prosil generala, da bi smel pravstovati bojem ob bojni črti. General Boroevič je po posvetovanju z načelnikom svojega generalnega štaba, generalmajorjem pl. Boog, časnikarju to dovolil in ga poslal k armadnemu zboru, kateremu poveljuje nadvojvoda Jožef. Točka, do katere se je časnikarju dovolilo, da sme priti, a je ne sme prekoračiti, se mu je na zemljevidu natančno zaznamovala. General Boroevič je po slobovni zaklicil časnikarju: „Bog daj srečo! Pazite, da ne zmrznete! Danes zvečer boste pri nas večerjali.“

Mati božja ščiti Przemysl.

V Przemyslu izdaje vojno poveljstvo za posadko poseben list v nemškem, mažarskem in poljskem jeziku. V tem listu je objavljeno zanimivo pismo ujetega ruskega vojaka Stanislava Pavlovskog iz polka štev. 326, ki ga je med obleganjem pisal svoji družini, ki ni imel več časa, da bi ga odposlal. Pismo slove med drugim: „Przemysl je največja trdnjava na svetu. Ker so sosedne vasi požgane, moramo taboriti v streških jarkih, v gozdovih ali pa na odprtih polju. Iz trdnjave neprestano streljajo na nas in topove imajo tako strašne, kakor jih svet še ni videl. Če tako krogla eksplodira, napravi tako veliko luknjo, da bi se mogla celo naša hiša skriti v njej. V trdnjavi poveljuje grozen povelnik, katerega še nihče ni premagal. Govori se, da je zvezan s samim vragom, toda jaz raje verjamem, da ga varujejo dobri angeli, ker je v mestu veliko cerkv in se v eni izmed njih nahaja ravno taka čudodelna Mati božja, kakor pa v Čenstohovi. Trije škofi ondi neprestano opravljajo pobojne molitve. Kakor Švedi niso mogli osvojiti Čenstohovo, takoj Mati božja ščiti s svojim plaščem to trdnjavovo. Greh je tudi tak kraj napasti.“

Naša topa „Peter“ in „Nikita“.

Budimpešta, 7. februarja.

List „Pesti Hirlap“ piše: Ena naših 305 centimeterskih baterij je bila strah Russov. Kakor hitro so začeli ti velikani rjovet, so izginali vsi sovražni vojaki iz zasedenih višin. Mi smo imeli srečo. Ko smo prišli do baterije, nam je naznani naš opazovalni zrakoplov, ki se nahaja ruska baterija. Že nekaj dni je streljala ta ruska baterija, ne da bi bila izdala svoje stanje. Kakor hitro se je dvignil naš zrakoplov kvišku, je sovražnik takoj nehal streljati. Danes je na russki vojak pomolil svojo glavo iz okopa in naš balon je takoj zaznal, kje se nahaja sovražnik. Na ohrabrilih naših artillerijskih častnikov se je bralo nepopolno veselje. S pomočjo zemljevidov in orodja za merjenje so takoj izračunali, kje se nahaja sovražna baterija. Le nemo sta med tem grozila sovražniku naša možnarja - velikana, katera so naši vojaki imenovali „Peter“ in „Nikita“. Častnik da poveli, v nekaterih minutah je bilo vse pripravljeno in začela se je kanonada. Tresla se je zemlja pod našimi nogami. Grozno in oglušujoče tuljenje v zraku je trajalo 45 sekund, dokler se ni slišala od oddaljene višine strašna eksplozija (razstrelba). V tem trenutku so zapeli naši artillerijski vojaki krasno bojno pesem. To je pesem možnarjev, je djal zraven stoječi častnik. Četr ure pozneje je začel rjoveti drugi možnar „Nikita“ in vnovič

je zadonela bojna pesem. Pozneje smo imeli priliko, opazovati učinek teh strelov. Kroglo so se razpočile na parobku gozda in so vrgle za stolp visoko prsti v zrak. Z daljnogledom se jelahko video, da je izruvalo tudi nekaj dreves in jih vrglo v zrak. Častnik, ki je opazoval učinek strele, nam je pravil, da je videl na mestu, kamor je padla granata, stati dva sovražna jézdeca. Dokler se je nahajal naš zrakoplov v zraku, je bila sovražna artillerija popolnoma mirna. Nenkrat so pa zagrmelje ruske baterije. Opazovalni častnik nam je rekel, da je prazna baška, češ, Rusi nimajo nič več municije. Četudi ne streljajo več s topovi na vrabce, še vendar v sili tudi sedaj ne stedijo s strelivom, kakor niso šteli v začetku. Že nekaj dni uporabljajo japonsko strelivvo. Če se kafera njihova topovska krogla ne razleti, jo previdno izkopljemo iz zemlje. Iz vzemnega znamenja spoznamo mi po tem, iz kakšne doljave strelja ruska baterija. Že nekaj dni opazujemo ne samo, da njihove bombe bolj učinkujejo, ampak tudi, da so japonskega izvora. Rusi zopet pogosteje streljajo, toda zagrmelje so tudi naše baterije in tako je šlo dalje, dokler ni začel briti oster krivec in padati sneg. Kadarkoli so posegle v artillerijski dvoboj naše 305 centimeterske baterije, so zadonele bojne pesmi.

Nemci pred Varšavo.

Kakor se poroča angleškim lóstom iz Petrograda, so nemški napadi na ruske postojanke ob Bzuri in Rawki tako s lini in srditi, kakor nihod dosedaj še ni bilo beležiti. Ruski vojaški strokovnjaki menijo, da je treba računati zopet s kakšnim novim nemškim gačtom. Nemška artilerija je zadnje dni popolnoma razstrelila mesto Lutomierszk, ki je oddaljeno samo pet ur od Varšave. Nemški ulanci so se približali varšavskim utrdbam do strelske razdalje. Prebivalstvo beži v Bjelostok.

General Ivanov krega častnike.

„Voss. Ztg.“ objavlja sledeče zanimivo rusko armadno povelje generala Ivanova: Predvčerajšnjim v moji navzočnosti v Varšavi sem videl na cestah nezadavno veliko število častnikov, vojaških zdravnikov in vojaških uradnikov, ki so se izprehajali večinoma z ženskami. To dokazuje nedelavnost teh vojaških oseb, njih popolno pomanjkanje službene zavesti in to malkljivo nadzorovanje po predstojnikih, ki dopuščajo, da se odstranijo od službe. Ta nedopustnost mora od jutri naprej izostati; vsi častniki se morajo takoj podati k svojim četam, kjer morajo trajno ostati. Ne smejo pozabiti, da se nahajamo v voški. Častniki, ki jim ni izročeno kako poveljstvo, se morajo najkasneje jutri predstaviti poveljniku mojega štaba, da jih odpošlje k četam, ki potrebujejo nadomestila. Vsi častniki in vojaški uradniki morajo med vojnim časom uriti moštvo ali izvrševati svojo službo. Ob prostih urah, namenjenih počitku, morajo ostati pri četah. Vsa ke razuzdanosti se morajo izogniti, da se ne daje četam slab zgled in da se ne izpodkoplje zaupanje. — Ivanov.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 10. februarja.

Iz velikanskih priprav Anglije in Francije v denarnem in v vojaškem oziru se sklepa, da grozne svetovne borbe ne bo tako kmalu konca, marveč se bo nadaljevala s podvojeno silo. V angleški zbornici se vršijo razprave o izdatkih za trimilijsko armado, namenjeno za boje proti Nemcem, avstralska vlada je dovolila Angliji novih 42.000 mož ter velikansko sveto 200 milijonov funtov šterlingov (pol milijarde krov) denarnih sredstev. Kanadska vlada v Sev. Ameriki se je pa izjavila, da dovoli Angliji vsako pomoč, katero bo Anglia od nje zahtevala, bodisi v denarnem ali v vojaškem oziru. Dovolila je Angliji za sedaj 50.000 mož, katere bo poslala popolnoma premljene na francosko bojišče.

V Londonu se je vršil pretekli dni sestanek angleškega, francoskega in ruskega finančnega ministra, na katerem se je razpravljalo o najetju novih, velikanskih denarnih posojil trosporazuma ter storil sklep, da plača trosporazum vse vojne stroške onim državam, ki bi mu pomagale. Ta sklep ima očividni namen, zvajati Japonsko in morda še katero drugo državo na francosko in rusko bojno pozorišče.

Ker je proglašila Nemčija vse angleško vođovje okrog Anglije za vojni okoliš, hoče sedaj Anglia še pridobiti Združene države Severne Amerike, Nizozemsko in druge evropske nepristranske države, kajih morska trgovina bo vsled nastopa nemškega vojnega brodovja tudi prizadeta, da se ji pridružijo v boju zoper Nemčijo. V kolikor in če se ji bo to posrečilo, bo pokazala bližnja bodočnost.

Na francoskem-nemškem bojišču se nadaljujejo boji za strelske jarke. Ob belgijski obali utrijevajo sedaj Nemci Zeebrügge in Ostende. Zeebrügge je prirejen kot luka za nemške podmorske čolne, ki bodo v prihodnjih dneh, kakor je naznani nemško mornariško povelje, brezobzirno napadali in potapljalni.

Kardinal Bourne na bojnom polju.

Bologona, 7. februarja.

„Resto del Carline“ poroča, da se je (angleški) westminsterski kardinal Bourne na vojni lažji podal k angleškim četam v Francijo. Iz Saint-Omarja se je odpeljal v avtomobilu obiskal vojake v strelske jarke in v bolnišnice. V Saint-Omarju je kardinal pojd milim nebom bral sveto mašo in nagovoril vojake. Slavil je angleški narod in končno priporočil vojakom, naj dne 7. februarja po naročilu sv. Očeta molijo za mir, za trajni mir. Kardinalov govor so takoj ponatisnili v vojni tiskarni in ga razdelili med vojake. A tudi protestantje so se razveselili kardinalovega govora in se mu zahvalili.

Godba na bojišču.

V strelskej jarkih na Aisni so izvedeli francoski vojaki od ranjenega nemškega vojaka, da se nahaja med nemškimi vojaki tudi bavarski princ, ki se je malo dni prej v bitki proti Francuzom blak kakor lev in izvojaval zmago. Francoski poveljnik strelskej jarkov je pozval vojake, ki so bili v mirnem času gode, ter jih dva dni vadil različne godbene komade. Na to je sestavil načrt za koncert, ga dal od slikarja lično izvesti, potem pa ga vrgel Nemcem do jarka. Na listu je bilo zapisano, da bo jutri ob 5. uri popoldan pred nemškim jarkom v čast bavarskega princa koncert. In glej! Drugi dan je prišla francoska godba z glasbil, brez eroža, pred nemški jarek ter začelaigrati. Ko so končali zadaji komad, so zapeli še francosko narodno pesem marzeljezo. V tem pride nemški vojak pred nje in dokler so še oni peli, je z roko na kapi salutiral. Bil je to bavarski princ. Ko so bili s petem gotovi, obrnil se je častnik, ki je vodil godbo, proti nemškemu jarku ter tudi on salutiral. Vojaki na francoski in nemški strani, ki so vse to opazovali, so začeli plaskati in si klicati pozdrave. Na to so se vrnili Francozi in Nemci v svoje jarke in začelo se je zopet vojno stanje.

Podmorski boji.

Anglija ima pripravljeno velikansko armado, baje 600.000 mož, da udari z njo po Nemcih in jo izkrca, ne, kakor bi bilo misliti, na francosko bojišče, ampak na nizozemsko morsko obal, da upaže z njo v hrbot nemški armadi na francosko bojišče. Vrhuta je izdala angleška admiriliteta tajno povelje, da ne sme nobena angleška ladja pluti pod angleško, ampak pod zastavo nepristranskih držav, da se na ta način zavarujejo angleške trgovske ladje pred napadom nemških podmorskih čolnov. Načrti in načine Angležev so pa Nemčijo tako silno razburile, da je načrtala Angliji podmorski boj, v katerem bo vse uničila, kar pride njenim bojnim ladjam nad vodo in pod vodo nasroti. Izdala je namreč razglas, v katerem naznana, da proglaša vse vodovje okrog Anglije za vojno toršče in bo od 18. februarja naprej uničila vsako sovražno trgovska ladjo, ki se bo nanašala v tem vodovju, pri čemur ne bo vselej mogoče, odvrniti posadki in pojotnikom preteči nevarnosti in da so tudi nepristranske ladje v označenem okolišu v nevarnosti, da bodo napadene, ker je izdala Anglija označeno tajno povelje. Razglas Nemčije je povzročil zojet v Angliji, v Franciji in še celo v nepristranskih državah, kot v Združenih državah Severne Amerike, na Nizozemskem, Danskem, v Švediji in Norvegiji velikansko razburjenje in strah. Večina paroplovnih družb je sklenila ugovore proti razglasu Nemčije in dosedaj je že ustavilo 27 angleških paroplovnih družb ves promet v angleških vodovjih. Isto je storilo tudi 11 francoskih in več drugih paroplovnih družb. Iz razglasa Nemčije pa škujeta sedaj Anglija in Francija prav prično svoj kapital in hujškata še Združene države Severne Amerike, Nizozemsko in druge nepristranske države za boj proti Nemčiji. Nekateri listi Združenih držav so že začeli pozivati svojo vlado, da odpošlje nemudoma oddelek svojega vojnega brodovja v angleško vodovje, češ, to bi prestrašilo Nemce tako, da bi razveljavili svoj razglas.

Na drugi strani pa se jeza evropskih severnih držav Danske, Švedske in Norveške obrača proti — Angliji zaradi njenega povelja, da naj angleške ladje plujejo pod zastavo nepristranskih držav. Ta angleška odredba, ki kaže strah Anglije pred Nemčijo, jo povzročila veliko nevarnost na morju.

Domnevajo se, da stojimo v sledu nastaloga novega položaja pred velikimi dogodki na morju. Uradno je dognano, da se pogreša dosedaj že 12 velikih angleških in francoskih trgovskih parnikov, kateri so najbrž postali žrtev nemških podmorskih čolnov.

Turčija-Rusija-Anglija-Frančija.

Maribor, 10. februarja.

Rusi si že delijo Turčijo. Ruski listi namreč pravijo, da si bo Avstrija vzela po končani vojski Carigrad in vso turško ozemlje ob Črnom morju. Če se jim bo to kedaj posrečilo, je drugo vprašanje. Na Kavkazu zadnji čas ni bilo posebnih bojev. Rusi so v Turčijo ob Črnom morju v turško ozemlje. V Perziji pa so Turki na boljšem in potiskajo severno od Urma-jezera Ruse iz Perzije.

Veliko pozornosti vzbujajo sedaj dogodki na angleško-turškem bojišču v Egipatu. Turki so zelo živavi in korakajo z velikimi silami na angleške postojanke ob Sueškem prekopu. Turki prodiračo od treh strani proti Sueškemu prekopu in sicer na severu iz Palestine preko El-Ariša, v središču od Bir Mombak in na jugu proti mestu Suesu. Zasedli so že mesto Tor ob Sueškem zalivu. Angleži sami priznavajo, da se vršijo boji na celi izhodni strani prekopa. Prejšno sredo se je bil večji boj med turško četo, ki je štela 4000 mož s 4500 Angleži. Turki so Angleži porazili in razkropili na vse strani. Po končani bitki so Turki poskusili priti na zahodni breg s tem, da so začeli delati most čez prekop. S topovi in strojnimi puškami so Angleži to preprečili. Pač pa so štiri predzrni Turki preplavali prekop in so drugi strani napravili Angležem veliko škodo. Začeli so vas Ar-Hib in spustili v zrak veliko zalogo streliva. Ti štirje turški junaki se skrivajo tako spretno, da jih Angleži do sedaj še niso mogli ujeti. Turkim prihaja na pomoč 20.000 Beduinov, ki so v dolini reke Siva porazili veliko angleško četo.

Ruski Carigrad in Rusko morje.

Hamburg, 8. februarja.

„Ruskoje Slovo“ razpravlja o turško-ruski vojni ter povdărja, da so v vojnali s Turki doprinašali Rusi dosedaj le žrtev, dobiček pa so imeli le drugi. Tokrat pa morajo pasti vse obzirni. Rusija mora dobiti Carigrad z Dardanelami in južno obal Črnega morja, ki se bo v bodoče imenovalo „Rusko morje.“

Sv. Oče za nevtralnost Italije.

Protestantski list „Kreuzzeitung“ piše: Glede razmerja med Italijo in Avstrijo ne smemo pozabiti na častno izjavo italijanskega kralja, da ostane nepristranski, ako ne bo izvan. Istotako se še ni spremenoilo nepristransko stalšče italijanskih katolikov, katero je dosegel sv. Oče s svojim uplivom. Za natančnega opazovalca teh razmer je bilo že delj časa jasno, da v Vatikanu z veliko skrbnostjo zasledujejo rovarenje vojnih hujškačev proti kralju in cerkvi. Sv. Benedikt XV. je že od prvega početka vojske stal odločno na stališču, da mora papež in njegova državna uprava ostati nepristranski.

Precej drzne poskuse, da bi naši nasprotniki dobili sv. Očeta na svojo stran, je odločno zavrnili. Ko so Nemci obstreljevali slovito stolnico v Reimsu na Francoskem in je nastal radi tega velik krik v nasprotjem taboru, je papež postal popolnoma miren. Francoski listi so zato že kar odkrito napadali vatkansko glasilo „Osservatore Romano“. A ves ta krik iz nasprotnega tabora ni napravil v Vatikanu nobene zmešnjave. Razven tega je sv. Oče nedvomljivo izrazil željo, kako stališče naj zavzame Italija v sedanji vojski. V istih „Osservatore Romano“ in „Perzeveranza“ se je od najvišje cerkvene strani izrazilo mnenje, da seveda lahko Italija v sigurnost proti slučajnemu napadu vpoklici vse svoje sinove, a da ni nikakor na mestu, da bi Italija pričela z napadalno vojsko. Kolikor je znano, se Vatikan nikdar od leta 1870 ni zavzel tako odločnega stališča z ozirom na zunanj politiko Italije. S tem odločnim stališčem je sv. Stolica vrgla na tehtnico nepristranske in mirovne politike, ki jo zavzema italijanski kralj in njegova vlada, utež, ki je velike važnosti. Upat je, da se bo Italija držala svoje sedanje smeri tudi do konca vojske.

Bojažljnost Italije in Rumunije.

Ker Rusija razglasuje, da se hoče na vsak način polasti Carigrada in morske ožine Dardanel in proglasila kot svoj cilj, da postane Črno morje „Rusko morje“, postala je Rumunija nezaupna in oglašajo se možje, kateri svarijo pred rusko nevarnostjo. V Rumuniji je prišla javnost tuži do preprečanja, da je Avstrija dovolj močna, da na vsak način brani svoje meje tudi pred novimi sovražniki.

V Italiji razvijajo katoliške stranke in socialisti vedno živahnješo agitacijo, da ostane Italija nepristranska. Dne 18. februarja se snide italijanski državni zbor in upati je, da se v njem pokažejo tudi uspehi te agitacije.

Na vsak način smemo trditi, da bojažljnost Italije in Rumunije pojema.

Italija spomladi za mir.

Glavni urednik rimske „Tribune“, Jandolfi, izjavlja, da mu je neka visoka osebnost zagotovila, da bo Italija do meseca aprila sigurno ostala mirna. Do takrat bo pa ena vojskočil se skupin velesil doseglja premoč. Italija bo takrat posredovala za mir. In hujškarje za vojsko v Italiji so povzročile skrivne framsanske družbe. Pretežni del italijanskega pre-

bivalstva pa želi po strašni potresni nesreči le splošni mir.

Bolgarija ob strani Avstrije in Nemčije.

Italijanski list „Corriere della Sera“, ki stoji na strani Francije, Anglije in Rusije, se izraža zelo zanimivo o stališču bolgarske vlade. Glasilo trozvezje mnenja, da bo prišlo do nemško-avstrijsko-bolgarskega sporazuma, po katerem bi se Avstriji in Nemčiji odprla pot v Carigrad.

Poročevalcev lista „Turan“ poroča iz Sofije, da so vpoklicani vsi bolgarski rezervni častniki, da se more izvršiti izvežbanje vojaških novincev, tudi iz pokrajini, ki jih je Bolgarija zasedla po zadnji balkanski vojski.

Razne novice.

* Molitev za mir. Po vseh župnijskih in samostanskih cerkvah naše škofije se je vršila zadnja nedelja dne 7. februarja od sv. Očeta naročena pobožnost, da bi nam Bog vrnil mirne čase. Ljudstvo se je v velikem številu in s posebno vnemo udeležilo pobožnosti. Kakor pri nas, tako je po celi katoliški Evropi ljudstvo zadnjo nedeljo goreče molilo za mir. K pobožnosti v cerkvi sv. Petra v Rimu, pri kateri se je zbral gotovo 30.000 ljudi, je prišel tudi sv. Oče z velikim spremstvom kardinalov in dvorjanov. Tudi mnogoštelní zastopniki držav so bili navzoči pri molitvi, tako poslanici avstro-ogrski, španški, bavarški, pruski, ruski, belgijski, angleški, argentinski, brazilijski, čilski, kolumbijski in peruški. Papež je med celo pobožnostjo alečal. Ko je duhovnik pred altarjem molil molitev za mir, je bil sv. Oče globoko ginjen. Pri besedah v molitvi „Vdihni vladarjem in ljudstvu misli miru!“ je proseče vzdignil sklenjene roke prot Najsvetejšemu.

* Postni pastirski list. Te dni se je za lavantinsko škofijo razposlal postni pastirski list s postno postavo v letu 1915. V njem premilostni nadpastir s časom primernimi zgledi pojasnilo, kako so naši sveti Oče papež Benedit XV. s svojim dosedanjim delovanjem pokazali, da jih v vseh rečeh vodi ljubezen Kristusova, katere ozivljajenje v človeških srcih so si postavili za poglavito nalogo svojega papeštva. Pastirskim listom je obenem priobčena znamenita papeževa okrožnica „Ad beatissimi Apostolorum Principis et hedram“ (na sedežu prebalaženega prvaka apostolov) z dne 1. novembra 1914. Slovensko prestavo, ki se bere kakor izvirnik, najdemo, kolikor nam je znano, v celoti še takoj prvikrat. Iz okrožnice bodo veriški spoznali ljubezni polno srce svetega Očeta in slisali njihove nauke o sedanjih vojski, o četvernem časovnem zлу, o njega vzrokih in odpomočkih in o raznih cerkevih zadevah. — Da je priobčenje pomenljive okrožnice vernemu ljudstvu celo v smislu svetega Očeta, to moremo sklepati iz tega, da je bila v uradnem časopisu apostolskega sedeža „Acta apostolicae Sedis“, nat sjenna ne le v latinskem, marveč še v petih drugih jezikih. — Obsežni pastirski list bo v sreči vernikov nedvomno utrdil dolžno spoštovanje, ljubezen in pokorščino do našega skupnega očeta rimskega papeža, namestnika Kristusovega na zemi.

Papež za padle v vojski. Očetovska skrb, sedanjega papeže je namenjena ne samo rešitvi Evrope od vojske, ampak tudi rešitvi duš v vojski padlih vojakov. Zato je odredil, da imajo vse sv. maše, ki se opravijo za dušni blagor v tej vojski umrlih vojakov, in sicer od kateregakoli duhovnika in kjerkoli, takšen učinek (popolni odpustek), kakor da bi bila darovana pri privilegiranem oltarju.

* Hrvatsko-slovenski klub. Dne 4. februarja je bila v Ljubljani zbrana pod predsedstvom načelnika dr. Korošca parlamentarna komisija Hrvatsko-slovenskega kluba. Najprej je poročal dr. Korošec o političnem položaju in raznih posredovanjih pri osrednjem vlaadi. Nato je parlamentarna komisija Hrvatsko-slovenskega kluba obširno razpravljala o sedanjih političnih razmerah v monarhiji s posebnim ozirom na hrvatsko-slovenski narod. Nato se je zelo načančno razpravljalo o gospodarskih težnjah posameznih pokrajin, ki so zastopane v Hrv.-slov. klubu. Glede na vso jaške dajatve se je izražala želja, da se glede oprostitev za gospodarstvo nujno potrebnih moških oseb postopa tako, kakor na Ogrskem, kjer se take osebe oproščajo vojaške službe. Nasvetuje se, naj se pred vsem za građnjo cest in za razne druge vojaške potrebe porabljajo vojni ujetniki in se tako ohranijo poljedelstvu in vinogradništvu neobhodno potrebne delavske moći. Vojni ujetniki bi se dali tudi uspešno uporabiti pri različnih melioracijskih podjetjih. Naročilo se je predsedstvu, da naj posreduje za nabavo modre galice, oziroma perociča. Obžalovalo se je, da je poljedelski minister dobavo vina za vojaštvu, katerega ima Ogrska dve tretjini, mi pa samo eno tretjino dobaviti, izročil neki dunajski tvrdki, ne pa naravnost producentom na veliko škoko zlasti vinarskega zadružništva. Načelstvu se je tudi naročilo, da z ozirom na mnogobrojne pritožbe kmečkega ljudstva posreduje, da se takoj izdajo izvrsilni predpisi k že objavljeni vladni naredbi, s katero se je določilo, da se doslej najete živali in vozovi odkupijo. Parlamentarna komisija bo v kratek zopet načrtovala svoja posvetovanja.

* Podpora Halozam. Ker je drž. posl. M. Brencič pri vojakih, obrnila sta se posl. dr. Korošec in dr.

Verstovšek na vlado, naj se kakor najbolj mogoče pospeši podpora akcija za Haloz, ajer je pomanjkanje že zelo občutljivo. Finančni minister baron Engel je pretekli teden poslancema sporočil, da je takoj ugodil izraženi želji, c. kr. namestnik grof Clary pa je včeraj dne 4. febr. brzjavno naznani dr. Korošcu: Na podlagi semka došlega odloka, škatlerim sedovoli 100.000 K, se bo preskrba Haloz z živili nemudoma začela.

* Prestolonasledniku Karlu Franužu se je rodil sin. Z Dunaja se poroča, da je v nedelji, dne 7. februarja blizu enajste ure po noči nadvajvodinja Cita rodila sina. Mati in princ se dobro počutata.

Odlikanje. Oskrbnih grajskih posestev v Št. Petru niže Maribora, g. Mihael Kovačič, je bil radi zaslug na polju vinogradništva odlikovan od c. kr. štajerske kmetijske družbe s spominsko kolajno.

Pridni viničarji. Povodom zborovanja mariborske kmetijske podružnice dne 31. januarja so bili viničarji Kranje, Žunko in Supančič iz mariborske okolice radi dolgoletnega zvestega službovanja pri nemškem gospodarju obdarovani s hranilnimi knjižicami, v katerih je bilo naloženih 20 K.

Novi davki. Kakor izvemo iz verodostojnega vira, misli osrednja vlada upeljat nove davke, tako davek na užigalice, ki bo kmalu objavljen; povisale se bodo pristojbine prisodnije, pri zavarnih, pri tovornih listih. Misli se nadalje na povisjanje davka od železniških kart in na reformo pristojbinske skale. Tudi pristojbinski ekvivalent se bo zvišal. Nadalje se vpelje davek na dedščine. Pri zemljiškem davku se namerava samo doslej dovoljena 15% olajšava zopet črtati. Ker se je mislilo tudi na vinski davek, sta dr. Šusteršič in dr. Korošec že pred mesecem na Dunaju pri pristojnih faktorjih govorili v smislu naših vinogradnikov, kakor se vidi, z uspehom.

* Kmetijska družba. Osrednji odbor štajerske c. kr. Kmetijske družbe v Gradcu bo potom kmetijskih podružnic oddaljal posestnikom o trabe iz državnih mlinov. Živinorejci naj vložijo prošnje pot m kmetijskih podružnic najpozneje do 16. vsakega meseca. — Letos se bodo oddajali tudi plemenski merjajsci. Prošnji za te plemenske merjajске morajo predložiti pravilno izpolnjene obveznice, katere se dobijo pri okrajnem odboru, kakor tudi pri kmetijskih podružnicah, potom podružničnih načelnikov ali okrajnega odbora osrednjemu odboru in ob enem vplačati znesek 30 K za vsakega merjajščka. Prošnje se naj takoj vložijo pri kmetijskih podružnicah ali okrajnjih odborih. — Nadalje se bodo oddajali pri Kmetijski družbi o vni koroške zelandske pasme. Prošnje se vlagajo pri okrajnih odborih ali kmetijskih podružnicah do 15. maja. — Rusko laneno osemebo oddajala Kmetijska družba v Gradcu letos za ceno 52 vi arjev za kilogram. Naročila se sprejemajo le protgotovemu plašilu. Denar in naročnica se naj pošlje na naslov: C. k. Kmetijska družba, Gradec, Landhausgasse št. 12.

* Brezplačna cddaja trt iz državnega nasada v Dvoru nad Smarjem pri Jelšah. Spomladi leta 1915 se bodo oddajale iz državnega hišnidnega nasada v Dvoru pri Smarju male možnine trtih podlag, ki se v tem nasa lu gojijo v poskušne name in sicer v prvi vrst ključice in korenjake brezplačno. Posameznikom se more dovoliti, dokler bo trsje na razpolago, do 200 ključcev, oziroma do 100 korenjakov podenih vrst. Trte se bodo oddalje le takim prošnijkom, ki se zavežajo, da bodo podeljene jim podlage posadili v novo rigolano zemljo in sicer vsako vrsto za se (ne pomešano med seboj ali pa z drugimi trtami). Prošnje, ki vsebujejo to zavezo in katerim je pridobljat vzorec zemlje (20 do 30 gramov) vinograđa, kjer se namerava podlage sadit, le poslati c. k. vinarskemu nadzorniku gospodu Francu Matiašič v Gradcu, namestništvu, Burgasse.

Skrbimo za zelenjavo! Žensko pomožno vojno društvo je izdalо oklic: Letošnjo pomlad ne bomo dobili na trg zelenjave iz drugih krajev. To se bo poznalo. Naše zaloge riža, stročja in drugih konserv bodo pošle. Začelo je dolžnost vsakega, ki ima kaj zemlje, da skrbi za zgodnjo zelenjavo, tako bo pomagal drugim, ker bo več na trgu in imel bo sam živež, ki bo prišel silno prav v tej draginji. Porabite torej le vsako gređo in vsak prostor za zelenjavo. V topilih, mlačnih in mrzlih gređah ali zabojuh se nasadi zdroj lahko karfiolj, kolerabce, ohrov, solata, redkvic in poletna endivija. Koncem meseca februarja se seje ali sadi že na prostem korenje, špinat, peteršilj, črni koren, čebula. Grah vsadiš lahko že koncem januarja v zaboječih, bodisi v kuhih, veži ali svelti kleti, zaprti gredi in presadiš marca meseca na prostot: marca presadiš lahko že karfiolj, zelje in ohrov. Krompir, ki ga potačneš v toplo gredo in presadiš ali pustiš v gredi, bo tudi prej dozorel. Bolj na veliko si priskrbiš lahko zelenjavo v kritih in mrzlih gredah, in marsikatera gospodinjava bo dosegla že z majhnimi stroški lepe uspehe. Zbij preprosto par desk za okvir, za pokritje zadostuje staro okno, ali zbij par remeljev in pokrij s papirjem, namazanim z oljem, noter deni dovolj Konjskega in kravjega gnoja in topla greda je gotova. Ako bomo imeli zgođaj in dovolj zelenjave, ne bomo pogrešali v takih meri kruha in mesa. — Dobro bi bilo, alko bi se o takih važnih predmetih govorilo v naših izobraževalnih društvih.

* Zaradi galice. Ker nimamo v Avstriji dovolj bakra in ga moramo uvažati, za to se je bilo batiti, da

bo letos zmanjkalo bakrenega vitrijola. Vsled mnogoštivilnih vprašanj odgovarjam, da so naši послanci pravočasno opozorili vlado na to pomanjkanje. Že mesece januarja sta poslanca dr. Korošec in dr. Verstovšek bila radi te zadeve v poljedelskem ministru. V Ustju nad Labo je izgotovljena mnogo bakrenega vitrijola, katerega pa je vojaška uprava zaradi dobave bajka zajela. Posredovanje poljedelskega ministra pri vojaški upravi je bilo težavnejše doseči, ker je poročevalce za vinogradništvo dvorni svetnik Porte zagovornik perocida, o katerem pa drugi pravijo, da ni mnogo vreden. Kakor slišimo, je vojna uprava voljiga, ugoditi željam vinogradništva.

* Najvišje cene za prašiče na Dunaju. Nižjevajši avstrijsko namestništvo je uvedlo na dunajskem trgu najvišje cene za prašiče in sicer 1.60 K do 2.50 K za nemške, 2 K do 2.90 K za Angleške, 1.40 K do 2 K za slavorstne prašiče.

Svinjski sejmi na Dunaju. Na svinjski sejem na Dunaju dne 5. februarja se je pripeljalo 10.200 svinj. Prejšnje čase se je navadno pripeljalo na sejem 17.000 do 19.000 svinj. Duraj rabi na teden 15 tisoč svinj. Cena je pri debelih svinjih v dveh mesečih poskočila od 1.60 K na 2.42 K in pri srednjedebelih od 1.60 K na 2.20 K per 1 kg žive teže.

* Nabava soli. Iz nekaterih okrajev so dobili poslanci S. K. Z. pritožbe, da je veliko pomanjkanje soli. V iOenu stranke je posredoval odbornik dr. K. Verstovšek pri c. kr. namestniji, poljedelskem ministru in upravi soli v Ausseeju, da se na Spodnjem Štajersku hitro odpošije nujno potrebna sol. Obljubilo je na merodajnem mestu, da se bude hitro temu ustreglo. Sol je na potu. Pravi se, da je prema delavev v solinah; na drugi strani pa je uprava začetkom začela s preveliko množino nekatere pokrajine, tako da je izostal izvoz za malo oddaljene kraje.

* Tečaj na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Na mariborski vinarski in sadjarski šoli se bosta vršila od dne 1. do dne 13. marca dva tečaja, prvi za posestnike vinogradov, drugi za viničarje. Natančneje o tem v inseratu.

* Obrabljeni bankovci po 2 K. V prometu je sedaj jako mnogo bankovcev po 2 K, med tem ko so srebrne krone nekam redke postale, zlatih pa sploh že dolgo ni videti. Med bankovci po 2 K je vse polno že močno obrabljenih. Avstro-ogrška banka sicer še vse zamenja, a ker ta banka ni ravno vsakemu pri rokah, je finančno ministrstvo zaukljalo vsem državnim blagajnam in davkarjam, da morajo tudi ti uraditi zamenjavi raztrgane in zamazane bankovce po 2 kroni.

Ponarejeni stotaki. Avstro-ogrška banka razglaša, da so prišli v promet prav spremno ponarejeni stokronski bankovci. Ponarejeni bankovci se spoznajo po tem, da v besedi „Barki“ v madžarskem besedilu ni na „a“ naglasa in da imajo označeno serijo pod 1000 in nad 1282, katerih serij pa banka sploh še ni izdala.

* Vojni kurat č. g. Vaclav Jastrobnik je 5. februarja iz Krakova pisal g. prot. dr. Höhneju do visnico z naslednjo vsebitjo: Danes, ga dan sv. Agate je tukaj dopoldan močno snežilo. Ko sem korajšo mtrširal proti severu v garnizisko bolnico, sem b. ves s slegom pokrit. Moj brat Osvald, četovodja š. drago skega polka je b. e. v moskalškem ujetništvu; brat Ivan pa, absolvent gimnazija, se izobražuje kot enoleti prostovoljec v oficirske šoli v Gorici ter pride kmalu, kakor mi piše, v Krakov. Tukaj je v raznih bolnicah več ranjenih in bolnih Slovencev. Prosim za slovensko čivo. — Nekoč sem bil v gr.-kat. cerkvi, kjer naletim na gr.-kat. svečenika, s katerim ste skupaj študirali na Dunaju. On Vas iskreno pozdravlja.

* „Slovenski Gospodar“ — se je našim črnovojnikom posebno priljubil! Franc Valant, doma iz Gorice pri Račjem, piše svoji ženi iz Kanfanarja v Istri, kjer opravlja črnovojniško službo: Draga žena! Ko boš šla kaj v Maribor, naroči mi „Slovenskega Gospodarja“, ker tukaj smo sami pošteni katališko misleči slovenski možje, ki bi radi čitali domače novice. Za nas tukaj ni posebne nevarnosti! Le če bi sovrač prišel po morju, bi trebalo večje pozornosti! Mi slovenski črnovojniki mu bomo že pokazali, da smo dobro streli in hrabi junaki!

* Poštene jim vrnemo. Rezervni topničar Rud. Filenšek, doma iz Orle vasi pri Braslovčah, piše svojim domačinom z južnega bojišča: Imeli smo tukaj take dneve, da je bolje, da o njih ne izveste. Res mnogo mojih prijateljev se je preselilo v kraj miru in veselja. Ko smo se umikali pred Srbimi, smo morali še mnoge reči pustiti na bojišču, da smo lažje pričez Savo. A mi bomo Srbom še vse pošteno vrnil! V kratkem jim bomo začeli pošiljati jeklene štruklje v pozdrav. Potem bodo Srbji vedeli, kakšni so slovenski fantje! Krepke roke in živce imamo in bomo strli to gadjo zaledo. Kje je moj brat, kje drugi moji prijatelji, sosed Plaskan itd. Ali je tuš v moji ljubi Savinjski dolini tako mrzlo kot tukaj? Velike težave imamo, a vse bomo slovenski vojaki prestali iz ljubezni in zvestobe do cesarja in domovine. Prisrčne pozdrave!

* Sovražnih krogel se ne bojimo! Jakob Vinčič, doma iz Leskovca pri Ptiju, p'še med drugim svojim domačinom s severnega bojišča: Sovražne krogel, so nam deveta brigga. Slovenski vojaki se jih strašimo tako, kot lačni vrabci strešila v prosu. Čim bolj kroglo grmijo, tem večje je naše veselje. Pa le

naj donijo in bobnji kanoni, naj švigači krogla, enkrat bo že prišel čas, ko bo zadonela tröbenta miru!

* **Hindenburg in molitev v domovini.** "Halberstädter Zeitung" prinaša značilen stavek iz Hindenburgovega pisma svojcem. Stavek je kratki, vendar poln vsebine in se glasi: "Na fronti se opaža, če ne havajo molitev v domovini."

* **Pegasti tifus na Sp. Štajerskem.** Kakor nam poročajo iz Celja, sta se prigodila dva slučaja pegastega tifusa v Celju, en slučaj pa na Vranskem. V Celju sta obolela na tej bolezni neki uslužbenec južne železnice in njegova sestra, na Vranskem pa je neki galiski begunec. Raznašalec te bolezni je mrečes. Da se očuvamo te grozne bolezni, je pred vsem treba skrbeti za snago in čistoto. Varovati se je treba vseh vrst uši, bolh in stenic.

Kako se uši plode in uničujejo? Nikdar niso bile uši tako nobel, kakor so sedaj. Žena vsakega vojaka dobiva pisma o tej nadlogi vojakov, ki ne počvari le njihove dobre volje, ampak tudi njihovo zdravje. Ne gre za lazico na glavi, ki ima tudi pod čepico vojakov sedaj svoje zavetišče, nadloga je zdaj uš v obliki. Za pobijanje te mučilke dejata dr. pl. Provazek nekaj dragocenih nasvetov. Način življenja uši v obliki zahteva posebno zanimanje, ker je ta porazit najnevarnejši prenaševalec najhuje vojne kuge, marogastega tifusa, ki so mu izpostavljene zlasti naše čete na severnem bojišču. Po dosedanjih izkustnih mora doraščena uš v 24 urah dvakrat srkati kri. In najraje jo srka na mestih kože v zatilniku, na hrbi in ob pasu, kjer se obleka tišči telesa; sicer se pa mudi najraje med nitmi grobo tkanega sukna. Jako občutljiva je za trajno učinkovanje visokih temperatur, pri 35 stopinjah Celzija poginja. Bačica posada zaporednih 70 do 80 jajc, katerih razvoj potrebuje 3 do 4 dni. Po 15 do 18 dneh so tudi te živati sposobne za razploditev. Pomnoževanje je torej neznačljivo. Jajca imajo več odporne sile, nego doraščene uši. In odpravlja se najlažje s požveplanjem ali pa v parnih desinfekcijskih aparatu; tudi se more obleko in perilo itd. položiti v sod, na česar dnu je razlit benzein, kajti tudi bencinove pare uničujejo zaledo že po nekoliko urah. Ali za vojake, boreče se ob težavnih okolnostih, ta sredstva ne prihajajo v poštov; ti potrebujejo sredstva, ki se tudi ob takih okolnostih lahko rabi, ne da se obleka, perilo in koža mažejo ali onečiščajo. Taka sredstva so eterična olja, med tem olje eukaliptur, vijolično olje in posebno olje iz sladkega Janeževog olja. Priliti je par kapljic v obleko, a život je drgniti z zmesjo Janeževega olja, ali olja iz sladkega Janeža 30 do 40 delov in 70 do 80 delov 96odstotnega alkohola.

* **Trojičke je poročila Marija Dželalija v Unešču pri Drnišu v Dalmaciji.** Vsi novorojenci so res krepki in zdravi dečki, ki so dobili ime Peter, Simon in Anton. Njih oče je v vojski.

* **Zrtve potresa v Italiji.** Iz Neapolja se poroča, da je zahteval potres v Italiji dne 13. januarja t. l. 44.650 oseb. Popoloma porušenih je 30 krajev, 15 krajev je pa do dve tretjine porušenih. 200 krajev je tako poškodovanih, da sedaj niso za stanovanja sposobni. Brez strehe, brez obleke in živeža je 60.000 oseb. Pet italijanskih pokrajin je vsled potresa prizadetih.

* **Maribor.** Sveti duhovne vaje bodo za ude 3. reda sv. Frančiška v mariborski baziliki, ako le ne pride vmes kak nepričakovani zadržek, od pondeljka dne 1. marca, popoldne ob treh, do petka, dne 5. marca 1915, zjutraj. Udeležiti se jih sme vsak, četudi ni v tretjem redu sv. Frančiška.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Dne 4. svečana se je poročil vrl naš pristaš, zaveden Slovenec in sotrudnik naših listov, tržan in veleposestnik g. Jakob Paulič, po domače Sadonik, z vrlo mladenko Antonijo Viltužnik. Vrlemu slovenskemu paru želimo prav obilo sreče vsi zavedni šentlorenški Slovenci.

* **Sv. Križ nad Mariborom.** Ludovik Nudl, voditelj tukajšnje Marijine družbe, piše č. g. domačemu župniku s severnega bojišča: Zahvaljujem Vam se za knjižico "Krščanski vojak", katera me bo tolila v teh težkih čnsih, saj nimam tukaj drugega tolažnika, kakor svetinjo Marijine družbe, katero sem si pripel na prsa še na Dunaju. Noč in dan jo imam na prsih. Tukaj je precej snega in je silno težavno spravljati topove naprej. Mnogo naših vojakov je bolnih.

* **Sv. Anton v Slov. gor.** Vkljub slabim razmeram se je dne 31. januarja zbral zelo veliko občinstva — okoli 250 oseb — k občemu zboru našega bralnega društva. Ob enem se je vršil tudi občni zbor odsekov br. društva, Mlad. in Dekl. zveze. Vsled vojske so bile težavne volitve v predstojništvo, ker je večje število najdelavnješih udov pri vojakih. Predsednikom bralnega društva je bil izvoljen g. Borko Franc, organist in posetnik, podpredsednik pa je g. Tušak Jožef star. Izvršile so se tudi izpreamembne v Dekl. Šk. in Mladiški zvezi. Vsem so nam pršle solze v oči, ko se je č. g. kaplan Erhartič spominjal v iskrenih besedah prejšnjega podpredsednika Franca Kovačeca, ki je umrl junija smrti za ljubljeno domovino. Stavil nam ga je govornik v vzgled vsem stanovom: očetom, gospodarjem, možem, posebno pa delavcem za izobrazbo in društveni napredok; saj je sedanj razvoj in delovanje bralnega društva njegovo delo. Spominjal se je govornik tudi dolgoletnega tajnika bralnega društva in predsednika Mlad. zveze, kateri je v par urah pozneje odšel k vojakom, povsod znanega in priljubljenega Ljudevita Poljanca, ki je bil z bralnim društvom vedno v najobjem stiku. Tiho in mirno, kakor se

spodbobi za tako resni čas, so se razšli. zborovalci vsak na svoj dom z upanjem, da bo mogoče bralnemu drušvu kmalu zopet staro delovanje tudi v tem novem letu.

* **Sv. Trojica** v Slov. gor. Hud udarec je zadel vrlo družino Ketiševu v Brengovi. Umrl je hišni gospodar Franc Ketiš, zvest pristaš naše stranke in neoajan priatelj ter naravniki "Slovenskega Gospodarja." Njegov sin Kalist Ketiš, ki je bil, kakor je že bralcem "Slovenskega Gospodarja" znano, našen na severnem bojišču in je svoje vojne dogodek že opisoval v našem listu, je bil delavem društven organizator. Svetila blagovna očetu Ketišu večna luč!

* **Sv. Križ na Murskem polju.** Dne 26. decembra minulega leta je nemila smrt pokosila zopet mlaado življenje in pobrala materi edinega sina, malim otrokom pa preljubega očeta Martina Stajnko iz Logarovec, župnika Sv. Križ pri Ljutomeru. Bil je star komaj 33 let in je služil pri graškem 27. pešpolku. Boje, al se je v mnogih vročih bitkah v Galiciji. A vsled večkratnega večevja in mnogih naporov je tako oslabel, da je moral zapustiti svoje tovariše vojake in iskati zdravniške pomoči. Zdravili so ga že v raznih bolnišnicah, kakor v Przemyslu, potem v Losonecu na Ogrskem, nazadnje pa v Bolcanu na Tirolskem, kjer je bil več kot štiri tedne. Pa zdravniška ved in nobeno zdravilo mu ni nič pomagalo! Dne 26. decembra ga je Vsemogočni poklical k sebi na večno plačilo. Doma žalujejo za njim njegova dobra mafi in širje mali otroci, ki so zdaj brez očeta in matere, ker mati jim je že umrla dne 5. marca 1. 1913. Rajni je bil dobra duša in vrlega značaja; za to so ga ljubili in spoštovali vsi, ki so ga poznali. Nai mu bo lalka tuja zemlja!

* **St. Jurij ob juž. žel.** Umrla je dne 30. pros. Marija Podgoršek, gostilničarka in veleposestnica. Rajna je bila blaga soseda in skrbna gospođinja. In več kot dvestotkrat je pristopila kot krstna botra. Veliko preračojo je Vsemogočni poklical pred večni stol. Bila je komaj 48 let starega. V dolgi mučni bolezni je bila večkrat previdevana s sv. zakramenti. Kako je bila rajna s ostovčno, je pokazal njen veličasten pogreb, ki se je vršil dne 1. februarja ob spremstvu č. gg. domačih in teharskih duhovnikov in obilo občinstva iz sosednjih župnij. Bodi ji domača zemljica lahka!

* **Celje.** Slovenski vojak nam piše: Nepozabni nam ostanejo spomini na letošnjo Svečenco, ko smo slike enski vojaki v podružnici Sv. Duha pri sv. mašni in stoili z moškim zborom in popevali Hladnikove mašne pesmi. Zelo ojunačile so nas pa tudi navdušene besede vojnega kurata č. g. Kabala.

Celje. Dne 4. t. m. so pripeljali s severnega bojišča 166 ranjencev, med temi 35 težko ranjenih. Težko ranjene so sprawili v garnizijsko bolnišnico v novem garnizijskem poslopju, ostale so pa nastanili deloma v rezervni bolnišnici ljudske šole, deloma pa tudi v garnizijsko bolnišnico v poslopju nove gimnazije,

Zidani Most. Na tukajšnji železniški postaji so nopravili o repčevališče za ranjene vojake in sicer za ranjence, ki pridejo z južnega bojišča.

* **Sevnica ob Savi.** Dne 2. februarja je tukaj umrl g. Mijo Starkl, bivši dolgoletni sevnški župan, načelnik okrajnega zastopa itd. Rajni je bil star 73 let. V Posavju je užival g. Starkl poseben ugled. Bil je mož, ki je ob vsaki priliki živno pokazal svoje zvestovske slovenske srce. Cesar je podelil rajnemu svoječno zlati zasluzni križec s krono za zasluge. Pogreb, ki se je vršil dne 4. februarja, se je udeležila ogromna množica ljudstva iz celega Posavja. Iz Kozjega je prihite na pogreb načelnik tamošnjega okrajnega zastopa č. g. dekan Tomažič. Svetila vrlemu možu večna luč!

* **Pogrešajo se:** Miha Gornjak, frajtar pri 47. pešpolku, 8. stotnija, Janez Gornjak, domobranski pešpolk št. 26, 11. stotnija. Če kdo kaj natančnega ve o teh dveh, naj sporoči očetu Mihaelu Gornjak, Sv. Lovrenc nad Mariborom. — Martin Krajnc, infanterist 47. pešpolka, 15. stotnija, vojna pošta št. 73. Ako kdo ve kaj o njem, kje da se nahaja, naj sporoči zeni Mariji Krajnc, Sv. Jakob v Slov. gor. — Rudolf Krajnc, infanterist 29. stotnija, vojna pošta št. 308. Ako bi kdo kaj vedel o njem, se prosi, da naznani to njegovi zeni Alojziji Krenšnik, Podpeč, pošta Loče pri Poljčanah. — Janez Ozimec, 87. pešpolka, 2. bataljon, 3. stotnija, 1. voj, vojna pošta št. 73. Imenovan je postal zadnje poročilo svojih žen pred tremi meseci iz Vipave. Od tega časa ni več glasbu o njem. Govorilo se je, da leži kaj v bolnišnici. Kdo kaj ve o imenovanem, naj blagovoli naznani zeni Antoniju Ozme, posestnici v Vogrčevčih pri Ljutomeru. — Pavel Tolič, 2. lovskega bataljona, 5. stotnija. Če kdo ve kaj o njem, naj to naznani njegovi zeni: Ana Tollič v Hočkem Pohorju, pošta Hoče pri Mariboru. — Jurij Osterre, 47. pešpolka, 2. stotnija, kateri se pogreša od meseca oktobra, doma od Sv. Antona v Slov. gor. Mogče je, da zna katere njegovih tovarisev, kaj se je z njim zgodilo. Prosimo prav uljudno, naj sporoči njegovemu očetu. Naslov: Ignacij Osterre, posetnik v Brengovi št. 48, pošta Sv. Anton v Slov. gor. — Franc Breček, infanterist 47. pešpolka št. 87, 4. stotnija, vojna pošta št. 73. Odgovor njegovi zeni Matildi Breček v Racerhofu, Krčovina št. 31 pri Mariboru. — Janez Rauter, posestnik iz Planinske vasi, pošta Planina, Spodnje Štajersko. Služil je pri pešpolku št. 87, 4. stotnija. Dne 15. decembra je prišlo poročilo, da je mrtev. Na vprašanje je pa prišlo od pešpolka št. 87 poročilo, da je neznano za njega. Odgovor prosi se poslati na župniški urad Planina (Štajersko). — Vojaki 26. domobranskega pešpolka Jožef Korpnik, doma iz Lok pri Mozirju, 3. poljska stotnija, vojna pošta št. 48. Prisrečno prosim, če kdo ve kaj gotovega o tem fantu, blagovoli naj naznani njegovi materi Amaliji Korpnik, gostilničarki v Lokah pri Mozirju. — Franc Žitnik, pri domobranskem pešpolku št. 26, 3. stotnija. Če kateri njegovih prijateljev ve kaj za njega, prosimo uljudno, da odgovori na naslov: Marija Žitnik, Ivanjkoviči pri Ormožu. — Konrad Hatt, infanterist 47. pešpolka, 2.

stotnije, vojna pošta št. 73, 3. bataljon. Odgovor se prosi na Marijo Hatt v Počehovi pri Mariboru. — Ciril Zorec od pešpolka št. 87, 1. poljska stotnija, vojna pošta št. 73. Komur je kaj znamo o njegovi usodi na bojišču, naj blagovoli naznani Ivan Cvetko, lovski bataljon št. 7, 1. stotnija, vojna pošta št. 73. Kdo kaj ve o njem, naj to sporoči Leopold Cvetko, Globoko št. 49 pri Brezicah.

* **Dve potrební knjigi za sedanji čas.** Tiskarna sv. Cirila in Metoda v Mariboru ima za sedanji resen čas v zalogi dve važni knjigi. Prva je mojtvenik "Marija Zalostna mati", posvečena česčenju Matere božje sedem žalosti. Molitvenik je kot nalašč za sv. postni čas, ki se približuje. Knjižica stane z zlato obrezo 2 K, z rudo obrezo 1.50 K. Po posti 10 vinarjev več. Druga knjižica, katere toplo priporočamo, je: "Sv. Križev pot za vojni čas". To je tako primerna knjižica za sedanje resne čase, ko Bog teče in skuša ljudstva s strahovito sibo svetovne vojske. V novi knjižici najdeš na 22 straneh krasne molitvice. Na prvem mestu je sv. Križev pot za vojni čas. Na to sledijo razne primerne molitve, n. pr. za cesarja, za domovino, za vojskovodje, za stanovništvo, za upanja v božjo pomoč, k sv. Michaelu, za vojake na bojišču, za ranjene in umirajoče, za sina v vojski, za ljubezen očeta na bojišču, molitve za mir itd. Knjižica se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane pa 100 komadov skupaj s poštnino vred 7.50 K; 50 komadov skupaj s poštnino vred 4 K; 25 komadov 2 K; 10 komadov s poštnino vred 90 vinarjev. Manj kakor po 10 komadov se po pošti sploh ne bo poslano, ker so stroški preveliki. Ker je sveta malenostna in se ne izplača pisati računov in denarjev posebej pošiljati, zato se naj denar pošlje naprej in sicer v poštnih znamkah v pismu.

* **Stara Novava pri Ljutomeru.** Tombola v koristi avstrijskega Rudečemu križu se vrši v nedeljo, dne 14. februarja v gostilni g. Matija Prelog v Stari Novišavi. V ta blagovnamen k udeležbi uljudno vabi — občinsko predstojništvo v Stari Novišavi.

* **Laporje.** Slovensko katoliško izobraževalno društvo ima v nedeljo, dne 14. februarja, popoldne ob 3. uri, v mežnariji občni zbor.

* **Oplotnici.** Kmečka posojilnica v Oplotnici bo imela v nedeljo, dne 21. srečana, popoldne po litaniyah, občni zbor po slednjem vspredou: 1. Porčilo odbora o prometu v letu 1914. 2. Volejitev odbora. 3. Zvišanje obrestne mere. Pri nezadostem številu društvenikov se vrši eno uro pozneje zborovanje pri vsem številu — Odbor.

* **St. Jurij ob juž. žel.** Podružnica avstrijskega Rudečega križa priredila na pustno nedeljo veliko veselico v prostorih Katoliškega doma. Na vspredou je petje, gledališka igra v štirih dejanjih, "Zloba in zvestoba." Po igri v gostilniških prostorih petje, šaljiva pošta, konfeti in druge zanimivosti. Ves čisti dobiček se nakloni moliljubnim namenom v pomoč za domovino krvavečim vojakom. Domoljubna misel klici slavno občinstvo k prav množobroni udeležbi; človekoljubje naj izkaže tudi velika preplačila.

* **Slovenjgradec.** Voditelj okrajnega glavarstva nam je kot predsednik podružnice deželnega v gospodnjem društvu Rudečega križa za Štajersko poslal III. izkaz darov za Rudeči križ, ki izkazuje 4988 K. Ta znesek se je zbral po občinah, župnijskih uradih, denarnih zavodih in zasebnikih v slovenjgradskem okraju.

* **Laško.** Izobraževalno društvo v Laškem ima v nedeljo, dne 21. februarja 1915, po rani službi božji v prostorih Izobraževalnega društva svoj redni občni zbor z navadnim dnevnim redom.

Zadnja poročila, dōšla v četrtek 4. febr.

Bukovina do reke Sučave zopet naša.

Dunaj, 10. februarja.

Avtstrijski generalni štab uradno razglaša: Splošni položaj na Poljskem in v zahodni (Galiciji) je nespremenjen.

Boji v Karpatih se nadaljujejo.

Bukovina je do reke Sučave očiščena s vojvražnika, kateri se v begu umika. Z nepopisnim veseljem sprejema vse prebivalstvo prodiranje naših čet.

Pri Gorlicah naskokujejo Rus

Pet vinarjev

stanje dopisnika, s katero bi tako načrte moj glavni čenik z 4000 po-dobami. Obsega bogato izber ko-ristnih, petrebnih in za dana pri-mernih predmetov. Cenik se vsakemu pošije zastonj in franko. I. tovarna u., Hans Konrad, c. kr. dvorni dobitnik v Mostu (Brüx) št. 801 (Češko). Prave niklaste žep-ure K 4:20, 5 K, srebrne K 8:40, 9:50, niklasta budilka K 2:30, ure s kukavico 8:40 K, pendel-ure 9 K. Pošila se proti povzetju. Noben ris ko. Zamenjava dovoljena ali de-nar nazaj. II-85

Gluhost

šumene po učesih, a ne prirojena gluhost, tok iz ušes, odstrani ta-koj in gotovo Dr. F. Quastlerjev bals. kosm.

olje za sluh > Otikon.

Vsek dan dohajač zahvalna pisma. Udežni uspehi. Cene eni steklenici 3 K Edina založba M. Vetter, Dunaj III. Küberkasse 15.

Perl-Kava

iz čistega soja-boba, na domestek za bobovo kavo 5 kg, zavitek iz žepnega roba K 4:50 po povzetju. Santsa, Kraljevi Vinohrady 1573. Zastopniki se proti visoki proviziji sprejmejo. 2

Mladenka

vajena vsakega dela, lahko poma-ga v trgovini in kuhinji, zna tudi pripravo čivati, želi primerne službe. Naslov: "Mladenka 300" poštaležeče Konjice. 95

Organist

se išče za Bele vode in sv. Kriz Nastop takoj. P. Šoštanj. 89

Trsje na prodaj.

Silvanec, burgundec, gutedel, kraljevina, veltlinc, vrbošek, velširizing in mešane od starih vrst. — Cepljeno na vseh priporočljivih podlegah. Korenjski od Rip. Portalis. Cena po dogovoru. Anton Turin, Globoko, Studenice pri Poljanah. 8

Kuharica

vajena vsakega dela, sem več let služila v župnišču, imam dobra spričevala ter bi prosila v kakem župnišču stalne službe. Naslov v upravnosti pod "Kuharica". 14

Slovenci pozor!**Dvonadstropna hiša**

z majhnim vrtičem v sredi mesta in bližini franciškanske cerke s 7 stanovanji, se pod ugodnimi po-goji proda. Več pove upravnosti pod štev. 432.

KAVA 1kg K 2:20

najfinješa K 1:80, 5 kg franko, iz-borna mešanica, izvrstni aroma, "Handels-Büro XIV." Sv. Andrej v Labodski dolini, Koroško. 59

Sprejme se takoj proti mesečnemu plačilu in popolni oskrbi

mlinarski in pe-kovski učenec

Zeli se, da se dotični osebno predstavi. — Janez Böhm, lastnik umetnega mlina in pekarje v Framu. 58

Kupujem jajca

(sveča) po najvišjih cenah. — J. Heller, Dunaj III, Kleistgasse 20.

Sprejmem v uk

pričnega fanta, kateri bi imel ve-selje do pekarske obrti. — Martin Černič, pekarski mojster v Strašu.

Zdrav in močen UČENEC

z dobrimi šolskimi spričevali se takoj sprejme v trgovino z meša-nim blagom. Jož. Wagner, Šmarje pri Jelšah. 50

2 do 3 finejše postelje

kupi neka država, da zamore na-staniti častnike. — Naslov družine pove iz prijaznosti gospa F. Cvitančić, trgovina z dalmatinskim vinom, Maribor, Šolska ulica. 54

Kupim malo hišo

z dvema sobama bližu postaje ali trga. Pri hiši mora biti malo go-spodarsko poslopje, vrt in stu-de-nec, vse v dobrom stanu. — Cesa-

ne čez 4000 krov. Naslov: Franc Scheran v Pobrežju pri Maribor, Fraustaudenerstraße 1. 55

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje rač. zaključka za leto 1914.
3. Čitanje revizijskega zapisnika.
4. Slučajnosti. 93

Načelstvo**VABILO na redni občni zbor**

Hranilnice in posojilnice na Pilštanju r. z. z n. z., ki se vrši v nedeljo dne 28. svečana 1914 ob 8. uri dopoldan v uradnih prostorih na Pilštanju.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje rač. zaključka za leto 1914.
3. Čitanje revizijskega zapisnika.
4. Slučajnosti.

Načelstvo**Vabilo na občni zbor**

Hranilnice in posojilnice za župnijo Slivnica pri Mariboru r. z. z neom. z. dne 21. februara 1915 ob 3. uri popoldne v Slivnici hiš. št. 12.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka.
3. Slučajnosti.

V slučaju neslepčnosti se vrši pol ure pozneje na istem mestu po enakem sporedru drug veljavlen občni zbor. 82

Načelstvo**Vabilo na občni zbor,**

"Posojilnice v Framu, registravane zadru-ge z neomejeno zavezo", ki se vrši v četrtek, 25. februara 1915 ob 3. uri popoldan v zadružni pisarni. Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva za leto 1914 (XXIII. upravno leto).
2. Čitanje revizijskega zapisnika in ukrepi v sled istega.

3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1914.
4. sklepanje o porabi čistega dobička.
5. Slučajnosti.

Fram, dne 8. februarja 1915.

Ravnateljstvo

Kdor svoj želodec ljubi, ne pije drugega, kakor

želodčni liker

Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Pristni „FLORIAN“ ne slabí in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Naslov za narečila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Pozor kmetovalci! Preskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojškinem času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, na primer: domačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso, rumeno in rudečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtina in evellična semena od znane in odlikovane tvrdke Mauthner, ki se dobivajo pri domači tvrdki I. Ravnikar, Celje, trgovina s špecerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vo-da. Solidna in točna postrežba.

Razglas!

Po umrlem gosp. Peter Mejač-u krojaču : se prodajo narejene obleke po jako ugodnih cenah.

■ Posameznim kupcem se nudi prilika za celokupno prevzetje.

Priporoča se MARIJA MEJAČ Maribor, Stolna ul. 4.

Naznanilo.

V času od 1. do 13. marca 1915 se bosta vršila na deželnih sadjarstvih in vinarski šoli v Mariboru sle-deča tečaja;

1. En tečaj za vinarstvo in sadjarstvo za posestnike vinogradov in druge prijatelje teh panog kmetijstva.

2. En tečaj za viničarje.

V prvem se bode razpravljalo o najvažnejšem iz imenovanih panog, primerno sedanjem stanju, teoretično in praktično. Drugi ima pred vsem namen, izobražiti praktično viničarje v sadjarstvu in vinarstvu.

Prosilci za sprejem v viničarski tečaji lahko do-bijo po razmerju sredstev podpore. Da take dobijo, morajo izrecno javiti in dati od občinskega predstojnika potrditi:

1. da so sami revni posestniki, 2. da so na očetovem posestvu delujejoči sinovi ali 3. viničarji takih posestnikov.

To potrdilo se mora priložiti že javljenju za tečaj z naznanim starosti. Prosilci, ki ne prosijo pod-pore, morajo to posebno naznani. Teoretični pouk se začne dne 1. marca ob 9. uri dopoldne. Udeleženci viničarskega tečaja morajo priti isti dan ob 8. uri. Udeleženci obec tečajev morajo prinesi s seboj škarje za rezanje in žlahtenje trt. Prijave se morajo nazna-niti do 20. februarja na podpisano mesto 90

Ravnateljstvo deželne sadjarstve in vinarske šole v Mariboru.

Le nobenega strahu

pred azijatsko kolero, kajti zamoremo se pred to kugo po higijeničnem načinu živiljenja sigurno varovati

Držimo svoj želodec v redu in pazimo na največjo snažnost. Umivajmo si večkrat na dan obraz in roke in dajmo vsakokrat v umivalno vodo nekaj Lysoform-desinfekcijskega sredstva. Glasom poskusov v znamenitem Greifswaldskem zavodu tajnega svetnika prof. dr. Loeffler uniči 2% na Lysoformova tečinja tekom ene minute baciljne izredke Cholere vibrio.

Lysoform naj bo povsod v zalogi.

Cene originalnih steklenic so K — 80, 1·60, 2·80 in 4·60 v vsaki lekarni in drožeriji.

Na željo pošljemo vsakemu zastonj in franko zanimivo knjižico od kralj. svetnika Aladár Kováč, direktorja rešilne družbe, z naslovom: „Kako se varujemo pred kolero“. Večjim tvrdkam pošljemo tudi več izvodov.

Dr. Keleti & Murányi kem. tovarna, Újpest.**Zahvala**

posebno častitim demačim in teharskim dubovnikom, vsem sorodnikom, čislani ravnateljevi obitelji c. kr. kmetijske šole in vsem, ki so ob mučni bolezni tol-žili mojo ženo

Marijo Podgoršek

in jo dne 1. svečana 1915 spremili k večnemu pošitku.

St. Jur ob juž. žel., 2. svečana 1915.

Jožef Podgoršek,
veleposestnik.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z n. z.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4½%, proti trimesečni odpovedi po 4¾%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.

Posojila se dajajo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5½%, na vknjižbo sploh po 5½%, na vknjižbo in poroščo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposujejo na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

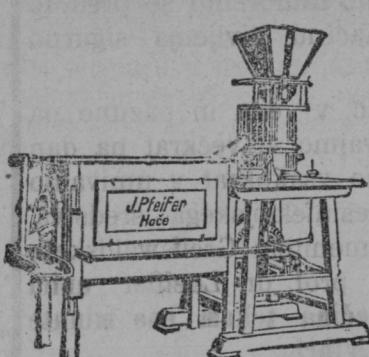
Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptiju se najbolj priporoča.

R. Brezovnik trgovina v Vojniku

priporoča svoje bogato zaloge manufakturnega, specerijskega in galanterijskega blsga, železnine, cementa, barv, firneža, lakov, usnja, stekla, kislih vod, najboljših semen itd.

Domači pridelki se kupujejo po najvišji ceni.

Zelo važno za KMETOVALCE!

Velika izdatna pomoč za kmeta v tej draginji zrnja je, prav dober domač mlin z naturnim kamenjem, kakor se nahaja pri vsakem navadnem doberm vodnem mlincu.

S tem zopet novo zboljšanim Pfeifer - jevem domačem mlincu se zamore napraviti iz vsakega zrnja, vsakovrstno moko in zdrab (gris) za vso kmečko in gospodsko rabo z lahkoto na ročno gonitev, kakor tudi delo z živilo, motorno in vodno silo.

Zahtevajte cenike brezplačno in poštnine prost.

Tovarna za mline, kmetijske stroje, žage itd., hivarna za železo in medenino

J. Pfeifer v Hočah

pri Mariboru (Štajersko)

Domače podjetje!

Varstvo zoper kolero in slabemu želodou je

naravni kognak.

Tega, iz lastnega vina destiliranega, 12 let starega kognaka razpošilja v poštnih zaboljivih z 4 steklenicami franko za K 12:40, majši kognak, ki čudovito oljša bolečine, ki jih povzroča protut, sredstvo za odigravanje udov, oživlja žive itd. — 4 pollitrske steklenice K 10:20.

Benedikt Hertl, veleposestnik, grad Golje pri Konjicah (Štajersko).

Posemne steklenice starega kognaka K 3:10, mladega K 2:55, so v zalogi v Mariboru pri g. Alojziju Quandestu, trgovcu, Gospodska ul. 4.

Vinogradni pozor! Cepljene trte na prodaj

in sicer prve vrste laški rilček, bela in čudeča žlahtnina, silvanec, beli burgundec, izabela, beli ranfol, kapčina, traminec, kraljevina, pošip (Mozler), portugizec, truta in mešane vrste. Več tisoč divljakov Rip. Portalis — Na prodaj več tisoč ključev Rip. Portalis. Vse te vrte so cepljene na Rip. Portalis ter popolnoma zaraščene in lepo vkoreninjene, za kar se jakači. Cena je po dogovoru. Kdo si hoče dobiti lepe trte in nasaditi lepi vinograd, naj se oglaši ustremno ali pismeno pri Francu Stodajku, trinar, Juršinci pri Ptiju.

Edino zastopstvo in glavna zaloga za Avstro-Ugrsko od originalnih armadnih in železničarskih Roskopf-ur 5R.

Po 14 dnevni poskušnji

se lahko vsaka ura proti popolni sveti zopet zamenja, torej ni nobene rizike, ampak se lahko vsak sam prepriča o teh izbornih urah. Prednost teh ur: Prava železničarska Roskopf-ura se je, ne dolgo tega, nalašč za železnične in štrapacne službe z novou konstrukcijo z boljšo, dolga, dobila precizijski tek, posebej močne osi, kolesje se vso vrti v kamenih. Ura teče 32 ur in ide točno na pol minute, če tudi ura leži, vlsi ali se nosi v žepu. Ura je zavarovana proti prevelikim napetostim peresa, obloge je iz čistega nikla ter je zavarovano še z enim plasčem za varstvo zoper prah prar ter se vsi pokrov strog in natančno zapirajo. Po dobrimi preizkušnjami so se te ure radi nizke cene vendar dobrega teku urada upeljale pri armadi in različnih železnicah. Prosim Vas torej, da te ure ne zamenjate z drugimi sličnimi urami, ki se dobijo v trgovinah. — Vsak si naj brez nevarnosti, da bi trpel kako žeko, naroči mojo ceno uro. — Velik cenik popolnoma zastonj.

A. KIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8, največja tovarniška zaloga ur, srebrnine in zlatnine, razpošilja v vse dežele. Specialist za boljše ure.

39 lamstvo 3 leta.

Denarja ni

draginja je vedno večja, zaslужek pa majhen. Ako hočete z malim trudem, doma v svojem kraju gotovo 10 krov na dan zasluziti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor.

J. Bačič Ilirska, Bistrica 26, Kranjsko

Domača in narodna trgovina

Franc Lenart v Ptiju

priporoča svoje bogato izbiro raznovrstnega novega blaga za moške in ženske obleke.

Postrežba poštena!

Cene primerne!

Kdo bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem,
Kdo bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

TRSJE

Izvanredno lepo, močno, najboljših vrst, vsled vojne samo 12 K 100 komadov. Ključi prve vrste 10 K 1000 komadov. Jernej Mikolič, Žetale pri Rogatcu.

43

Orožje in kolesa

na obroke. Poskusni deli najenejše. Ilustracije

ceniki zastonj. F. Dušek, tovarna orožja, koles in šivalnih strojev. Operna na drž. žel. št. 2191. 1858 Češko.

Slovenska obitelj v Mariboru je

pridno

služkinjo

15—17 let staro. — Ponudbe pod naslovom Borko, železni uradnik, Maribor, Unterrotw.-str. 6. 95

Cepljeno traje na prodaj

Leški rizling, žlahtnina bela in

rudeč, beli ranfol, trunta, pošip,

cepljene na Ripar a portal s še ne

izkopane, dobre kakovosti. Cena

1. vrste 100 kom. 10 krov. Kupci

se blagovolijo oglašati pri Francu Muršiču, posestniku in trinaru v Senčaku, Sv. Lovrenc v Slov. gor. P. Juršinci pri Ptiju.

87

95

I. gorenjsko razpošiljalno

Ivan Šavnik, Kranj.

Mizarski nčenec

se sprejme v mizarski delavnici

Kaiserstrasse 8, Maribor.

95

Trgovina tiskarno sv. Cirila v Mariboru

na obroki. Poskusni deli najenejše. Ilustracije

ceniki zastonj. F. Dušek, tovarna orožja, koles in šivalnih strojev. Operna na drž. žel. št. 2191. 1858 Češko.

Galanta 496.

981

Kobilica

ena ali dve, na tankih nogah lepe

rase, crne karve, 2 do 3 leta star, 15 do 16 pesti visoka se takoj

kupi. — Ponudbe naj se pošljajo

na

I. gorenjsko razpošiljalno

Ivan Šavnik, Kranj.

Mizarski nčenec

se sprejme v mizarski delavnici

Kaiserstrasse 8, Maribor.

95